

magma

MAGMA • 3/2024

Lia Markelin

**SPRÅKAMBASSADÖRERNA R.F.
- EN UTVÄRDERANDE ANALYS
OCH FRAMÅTSPANING**

**Svenska
kulturfonden**

Språkambassadörerna r.f.
– En utvärderande analys och framtidsspaning

Utgivare: Tankesmedjan Magma

Utredningen är beställd och finansierad av Svenska kulturfonden

Magma 2024

Layout: Oy Nord Print Ab

Pärbild: iStock

ISBN: 978-952-7328-49-1 (online)

ISSN: 1798-4610 (online)

Lia Markelin

**Språkambassadörerna r.f.
En utvärderande analys och
framåtspaning**

INNEHÅLL

1. INLEDNING	8
2. BAKGRUND OCH NULÄGE.....	9
3. ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETEN HITTILLS.....	11
4. ELEVERS OCH STUDERANDES FÖRHÅLLANDE TILL DET ANDRA NATIONALSPRÅKET	15
5. BESÖKENS UTFALL.....	21
Respons från elever och studerande	21
Respons från lärare	25
Kommentarer från lärare som inte använt sig av Språkambassadörerna	31
Ambassadörernas uppfattningar.....	35
Några ord om besökens innehåll/kvalitet.....	41
6. SKOLBESÖKENS GENOMSLAG	44
7. FINANSIERING OCH BUDGETUTVECKLING	48
8. FÖRHÅLLET TILL ANDRA AKTÖRER PÅ FÄLTET	52
9. VÄGAR FRAMÅT.....	58
10. FÖRHÅLLET TILL SVENSKA KULTURFONDENS ÄNDAMÅLSPARAGRAF	67
11. SAMMANFATTANDE SLUTSATSER.....	69
12. FÖRSLAG FÖR VIDARE UTVECKLING	71
BILAGA 1: Om materialet.....	74
BILAGA 2: Översikt över elevstatistiken	76
BILAGA 3: Budgetutveckling och lista på finansiärer 2018–2024	85

LISTA PÅ BILDER

- Bild 1.** Antal utförda besök per år 2018–2024
- Bild 2.** Antal och andel besök per utbildningsstadium/typ av institution 2018 – juni 2024 (N=2368)
- Bild 3.** Antal och andel besök enligt landskap 2018 – juni 2024 (N=2368)
- Bild 4.** Besökens språk 2018 – juni 2024 (N=2368)
- Bild 5.** Motivation att lära sig svenska, respons från elever/studerande inom finskspråkiga skolor och enheter 2019–2023, enligt kön (N=7825)
- Bild 6.** Motivation att lära sig svenska, respons från elever/studerande inom finskspråkiga skolor och enheter 2019–2023, enligt utbildningsstadium/typ av enhet (N=7825)
- Bild 7.** Förhållandet till finska språket bland elever/studerande som givit respons i svenskspråkiga skolor och enheter 2019–2023 (N=1376)
- Bild 8.** Omdömet om de egna kunskaperna i finska bland elever/studerande som givit respons i svenskspråkiga skolor och enheter 2019–2023, enligt landskap (N=1376)
- Bild 9.** Uppfattningar om nyttan/behovet av det andra nationalspråket bland elever och studerande som givit respons efter Språkambassadörernas besök 2019–2023
- Bild 10.** Uppfattningar om nyttan av svenska språket i framtiden bland elever och studerande vid finskspråkiga skolor/enheter som givit respons på Språkambassadörernas besök 2019–2023, fördelade enligt utbildningsstadium (N=7825)
- Bild 11.** Uppfattningar om huruvida besöket ökade intresset för det andra nationalspråket, svar från finskspråkiga (N=4213) och svenskspråkiga (N=1376) enheter
- Bild 12.** ”Vierailu lisäsi mielenkiintoani ruotsin kielen opiskelua kohtaan”, uppfattningar enligt kön.
- Bild 13.** “Vierailu lisäsi mielenkiintoani ruotsin kielen opiskelua kohtaan”, uppfattningar enligt utbildningsstadium

- Bild 14.** “Vierailu oli minulle hyödyllinen”, uppfattningar enligt kön
- Bild 15.** Respons från lärare efter besök (N=345)
- Bild 16.** Respons från lärare 2019–2023 gällande huruvida besöket var nyttigt (N=315)
- Bild 17.** Respons från lärare i Magmas enkät gällande i vilken grad besöket uppfattas som nyttigt för undervisningen (N=124)
- Bild 18** Orsaker till varför lärare inte anlitat en språkambassadör (N=30)
- Bild 19.** Uppfattningen om elevernas/de studerandes intresse för svenska bland svensklärare i finska skolor som valt att inte anlita en språkambassadör i undervisningen (N=30)
- Bild 20.** Feedback från språkambassadörer som utfört besök under 2019–2023 (N=391)
- Bild 21.** Har du upplevt något negativt med att vara språkambassadör?
Respons från språkambassadörer i Magmas enkät (N=39)
- Bild 22.** Hur väl tycker du att du behärskar det andra nationalspråket?
Respons från språkambassadörer i Magmas enkät (N=39)
- Bild 23.** Åldersfördelningen bland språkambassadörer som besvarat Magmas enkät (N=39)
- Bild 24.** Lärares uppfattning om hur besöket påverkade elevers/studerandes motivation (N=124)
- Bild 25.** Lärares uppfattning om huruvida besöket gett upphov till långvariga positiva effekter (N=124)
- Bild 26.** Typer av långvariga positiva effekter som lärare noterat (N=49)
- Bild 27.** Budgetutveckling samt antal finansiärer 2018–2024
- Bild 28.** Budgetutveckling och Svenska kulturfondens andel 2018–2024
- Bild 29.** Svenska kulturfondens procentuella andel av finansieringen 2018–2024 samt förväntad andel 2025
- Bild 30** Svenska nu och Språkambassadörerna: Grov översikt över de två organisationernas verksamhet och verksamhetspråk 2024
- Bild 31.** Språkambassadörernas förhållande till andra aktörer

1. INLEDNING

Syftet med denna rapport är att se på den verksamhet som bedrivits och bedrivs av föreningen Kielilähetiläät ry/Språkambassadörerna rf. Verksamheten firar sitt femårsjubileum år 2024. I samband med det ansåg såväl Svenska kulturfonden, som finansierat eller deltagit i finansieringen av Språkambassadörerna från start, som Språkambassadörerna rf att en utvärdering vore på sin plats. Uppdraget gavs till tankesmedjan Magma vintern 2023–2024.

Syftet är de facto tvådelat: dels se på den verksamhet som föreningen bedrivit hittills, dels se på möjliga vägar framåt. Hur ser erfarenheterna och genomslaget ut tills vidare? Kan något också sägas om genomslaget på längre sikt? Samt: Vilka planer har Språkambassadörerna för sin framtida utveckling? Hur skall verksamheten organiseras och finansieras? Vilket är samspelet med andra aktörer på samma område och med olika myndigheter på olika nivåer?

En viktig fråga för Svenska kulturfonden som finansiär är därtill hur väl de beviljade bidragen till Språkambassadörerna uppfyller Svenska kulturfondens ändamålsparagraf.

2. BAKGRUND OCH NULÄGE

Språkambassadörerna inleddes som ett projekt inom ramen för Svenska kulturfondens strategiska *Hallå!*-program år 2018. Då ansökte föreningen Kansalliskielet ry/Nationalspråken rf om medel för ett språkambassadörsprojekt, vars syfte var att bygga upp ett nätverk av ambassadörer som skulle besöka skolor, företag och organisationer för att genom personliga berättelser öka intresset för att lära sig det andra nationalspråket. Projektet beviljades 250 000 euro för tre år. Medlen beviljades sommaren 2018 och senare samma år utfördes de första besöken. Officiellt lanserades projektet den 3 april 2019 – därav femårsjubileum 2024.

Föreningen Kansalliskielet ry/Nationalspråken rf, som verkat sedan 2010, bytte år 2021 namn till Kielilähettiläät ry/Språkambassadörerna rf. Jaan Siitonen utsågs till verksamhetsledare. Idag har föreningen dessutom en kommunikatör, en besökskoordinator och en economichef.

Ambassadörsbesök utgör föreningens huvudverksamhet. Oftast går besöket till skolor där ambassadören framför sin egen språkberättelse och berättar om sina “roliga, intressanta och även utmanande erfarenheter” av språkinläring.¹ Målet med besöken är att väcka åhörarnas motivation att lära sig språk och belysa nyttor som språkkunskaper ger. Därtill har andra projekt lanserats vid sidan om. Följande tre har för närvarande (2024) en egen koordinator eller projektledare:

1 Se Språkambassadörernas webbplats, <https://www.kielilahettilaat.fi/ambassadorsbesok/>.

Svensk i Finland fokuserar på svenskar som flyttat till Finland för att studera vid en av högskolorna som erbjuder utbildning på svenska. Studenterna gör studiebesök till gymnasieskolor i Sverige för att dela med sig av språkförhållandena i Finland. Studenterna delar med sig av sina egna erfarenheter och berättar om hur det kommer sig att de valde att studera i Finland.

Språkcafé är digitala träffar där man övar sig på att tala det andra inhemska språket. Ingen undervisning ingår utan det handlar om fri diskussion. De digitala språkcaféerna arrangeras på svenska och på finska på två olika nivåer.

Språkmentorprogrammet går ut på att para ihop en äldre finskspråkig studerande eller person som är utexaminerad från ett svenskspråkigt studieprogram med en finskspråkig studerande som just nu befinner sig på ett svenskspråkigt studieprogram och är intresserad av stöd och tips.

Dessa projekt finansieras separat och ingår **inte** i denna utvärdering. Inte heller tidigare projekt som organisationen utfört och avslutat. Allt material som ingår i den här rapporten hänför sig till ambassadörsverksamheten i Finland.

Materialet som används i den här rapporten är listat i bilaga 1. Där ingår både sådant material som Språkambassadörerna rf själva producerat eller samlat in, samt sådant som Magma samlat in för den här utvärderingen.

3. ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETEN HITTILLS

Mellan 10.12.2018 och 26.6.2024 utförde Språkambassadörerna **2 368 besök**. I november 2024 uppgick det årets besök till 750, vilket ger följande årsfördelning (se nedan).

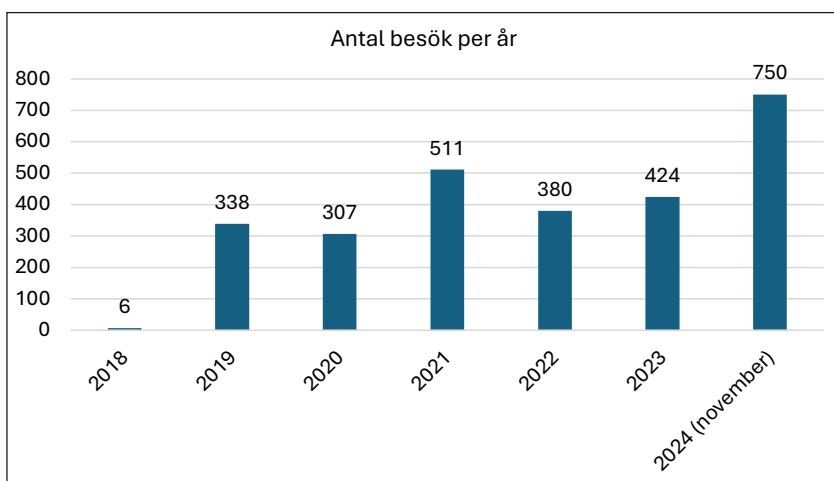

Bild 1. Antal utförda besök per år 2018–2024

De flesta besöken har utförts vid grundskolor och gymnasier. Det är inte alltid lätt att definiera vilket stadium åhörarna befunnit sig på, eftersom många grundskolor inhyser eller står granne med gymnasieskolor, eller det angivna namnet på skolan innefattar bägge stadier. Ett besök som ägt rum i ett gymnasium eller en grundskola kan också ha haft elever eller studerande från andra stadier på plats. Grovt sett kan man ändå säga att cirka hälften av alla besök hittills avlagts vid gymnasier och omkring 40 procent vid grundskolor.

Högskolorna står för sex procent (141 besök) och andra stadiet yrkesutbildning för 27 besök, eller omkring en procent. Inom kategorin ”övrigt” har besöken avlagts vid bland annat arbetarinstitut, privata organisationer, företag eller kommuner. Ett besök vid ett daghem har också gjorts. Olika stadiers skolor har ändå utgjort huvudfokus.

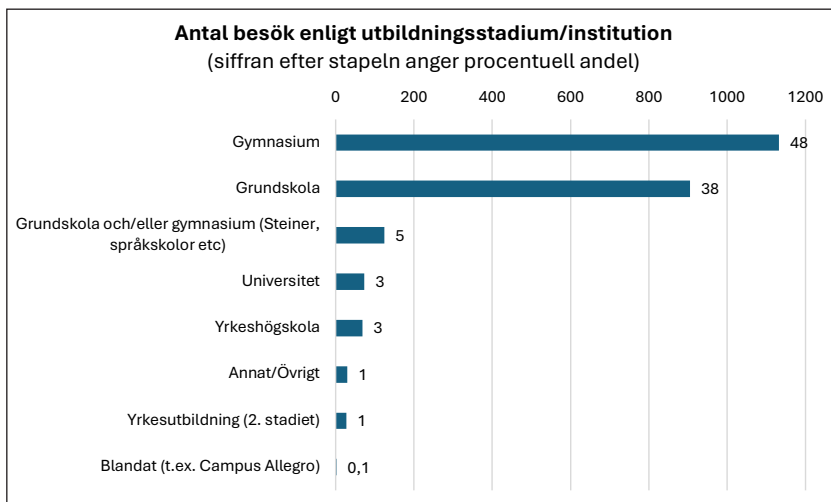

Bild 2. Antal och andel besök per utbildningsstadium/typ av institution 2018 – juni 2024 (N=2368)

Besök har avlagts i alla landskap på fasta Finland. De flesta besöken har gjorts i Nyland. Åland har hittills inte ingått i verksamheten.

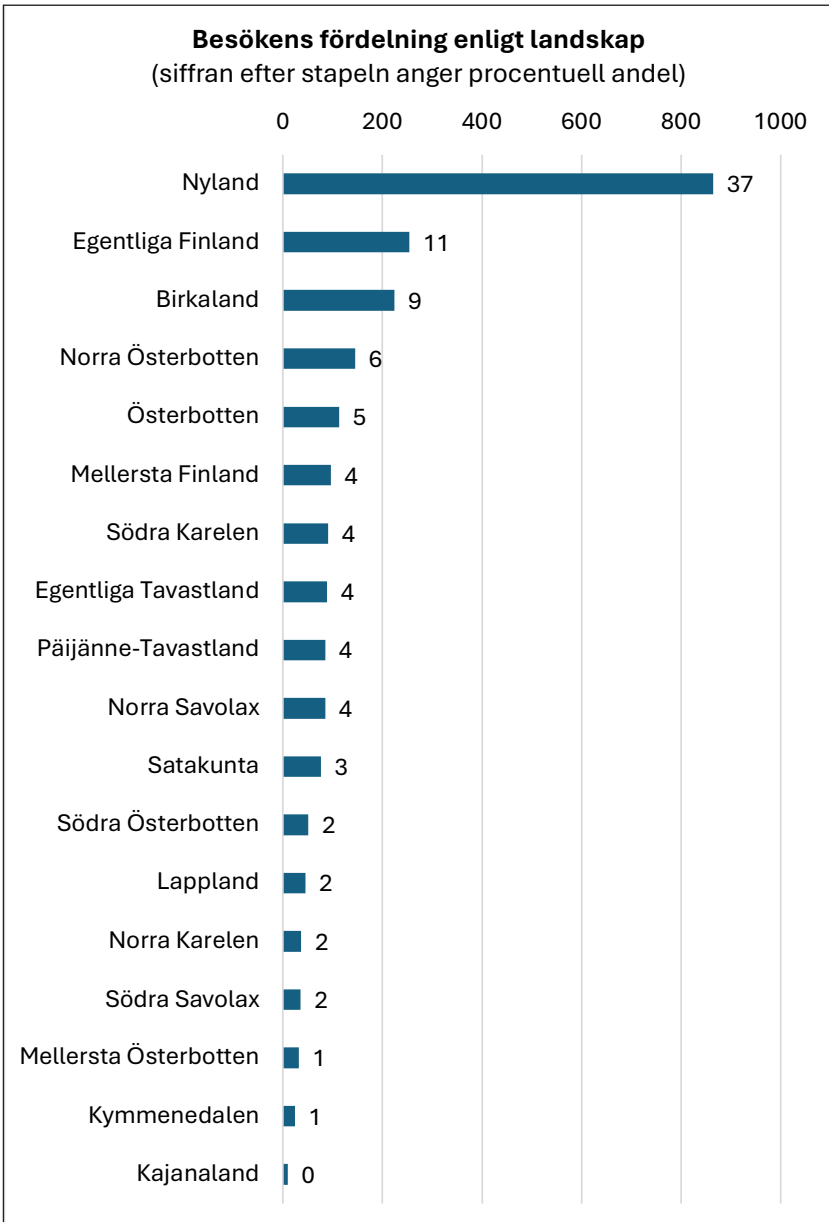

Bild 3. Antal och andel besök enligt landskap 2018 – juni 2024 (N=2368)

De allra flesta besök (88 %) har rört svenskspråkiga besök vid finskspråkiga skolor eller sammanhang. Sedan 2020 har verksamheten utökats till finskspråkiga besök vid svenska skolor och enheter. De utgör ändå fortfarande en minoritet (12 %) av alla besök. Endast åtta besök av 2368 har skett på andra språk än svenska eller finska (7 besök på engelska och 1 besök på spanska). År 2024 inleddes även besök på tyska, men de ingår inte i utvärderingen.

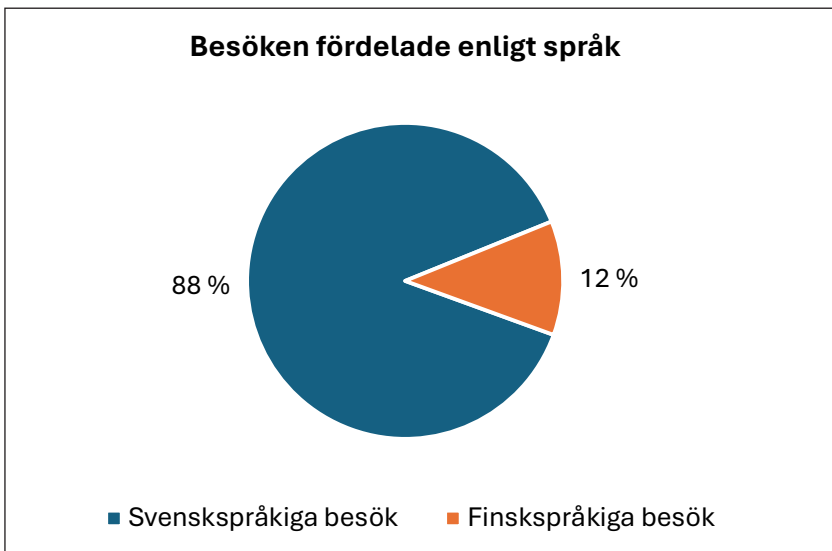

Bild 4. Besökens språk 2018 – juni 2024 (N=2368)

4. ELEVERS OCH STUDERANDES FÖRHÅLLANDE TILL DET ANDRA NATIONALSPRÅKET

Språkambassadörerna har nästan sedan verksamhetens början bett elever och studerande att fylla i en responsblankett efter besöket. Frågorna har justerats lite undervägs, men alltid innehållit frågor om både själva besöket och om svararens förhållande till det andra nationalspråket.

Sammanlagt hade den här utvärderingen tillgång till 9 201 sådana blanketter, ifyllda mellan 2019 och 2023. Det är alltså ett digert material, där de mer generella frågorna kan ge en inblick i ungas förhållande till det andra nationalspråket. Det är ändå viktigt att minnas att materialet inte är insamlat på vetenskaplig grund och är inte representativt. Det har alltså inte kvoterats t.ex. enligt kön eller ålder, eller viktats för att bättre motsvara verkligheten. Det är därför ett ojämnt material där t.ex. flickor är överrepresenterade i förhållande till pojkar, och gymnasiestuderande grovt överrepresenterade i förhållande till andra stadiets yrkesstuderande (se bilaga 2). Observera också att frågorna besvarats efter ett ambassadörsbesök, vilket kan påverka resultatet – positivt eller negativt, beroende på upplevelsen.

Vissa intressanta observationer kan ändå göras. Till exempel framgår det att de finskspråkiga flickornas intresse för svenska är betydligt större än pojkarnas. Medan över hälften av flickorna (54 %) uppger sig vara motiverade att lära sig svenska, är en tredjedel av pojkarna (33 %) av denna åsikt.

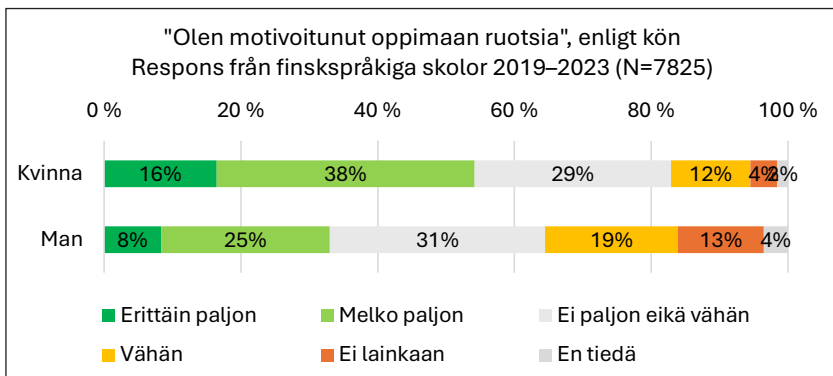

Bild 5. Motivation att lära sig svenska, respons från elever/studerande inom finskspråkiga skolor och enheter 2019–2023, enligt kön (N=7825)

Intresset för svenskan verkar också vara större på de högre utbildningsnivåerna. Bland universitetsstuderande har närmare 70 procent uppgett att de är väldigt eller mycket motiverade att lära sig svenska, medan närmare 60 procent av abiturienterna är av denna åsikt. Gällande universitetsbesöken är det möjligt att i alla fall en del av svaren kommit från personer som uttryckligen valt att studera språk eller svenska, vilket naturligtvis påverkar resultatet positivt. Bland elever i grundskolan ligger intresset på ungefär 43 procent. Det verkar ganska högt med tanke på tendensen att tala om unga personers ointresse för svenska i finskspråkiga skolor. Samtidigt är det igen bra att hålla i minnet att det är mer sannolikt att personer svarar på formulär ifall temat intresserar, vilket kan leda till att snarare negativa än positiva svar utbeblir.

Antalet studerande från andra stadiets yrkesutbildning som fyllt i formuläret är litet, bara 69 personer. Därför är det svårt att dra några långtgående slutsatser. Det förefaller ändå som om intresset för svenska är något lägre inom andra stadiets yrkesutbildning än inom andra utbildningsstadier.

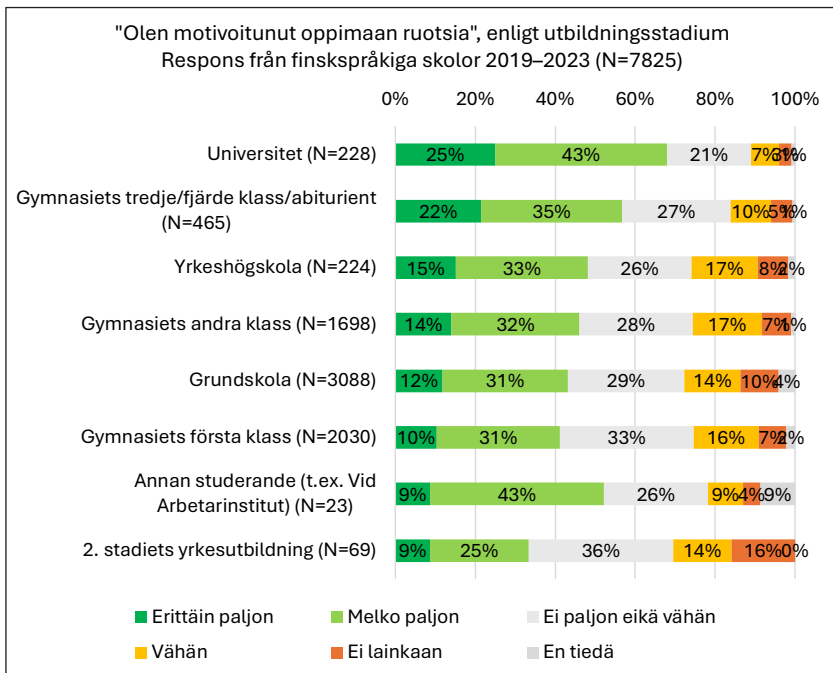

Bild 6. Motivation att lära sig svenska, respons från elever/studerande inom finskspråkiga skolor och enheter 2019–2023, enligt utbildningsstadium/typ av enhet (N=7825)

I vilken grad elever i svenskspråkiga skolor är motiverade att lära sig finska har inte tillfrågats i de svenskspråkiga formuläerna. Däremot har blanketten innehållit frågor om huruvida man uppfattar de egna kunskaperna i finska som tillräckliga, och i hur stor utsträckning man talar finska på sin fritid. Ungefär en femtedel av eleverna i svenskspråkiga skolor och utbildningar uppger att de inte talar någon finska på fritiden, och ytterligare 25 procent att de talar bara lite. Det innebär att **närmare hälften talar lite eller ingen finska utanför skolan**. Ungefär en tredjedel verkar uppfatta de egna kunskaperna i finska som tillräckliga (de som svarat väldigt mycket eller ganska mycket).

Ser man på skillnader mellan landskapen i hur eleverna eller de studerande uppfattar de egna kunskaperna i finska så varierar andelarna något. Omkring 40–50 procent verkar ändå vara av den åsikten att de egna kunskaperna i finska är bara lite eller inte alls tillräckliga.

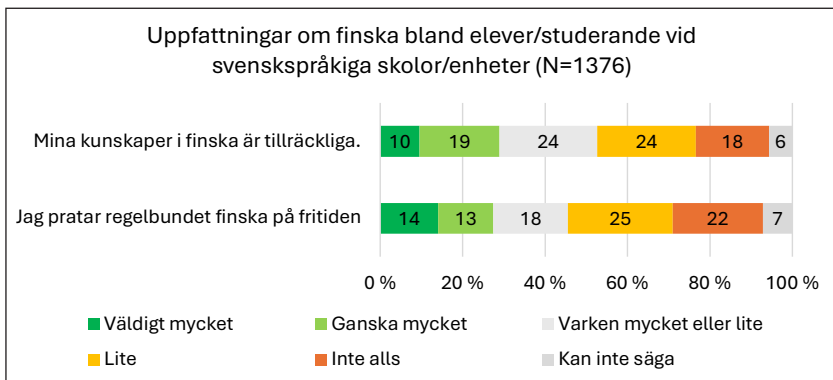

Bild 7. Förhållandet till finska språket bland elever/studerande som givit respons i svenskspråkiga skolor och enheter 2019–2023 (N=1376)

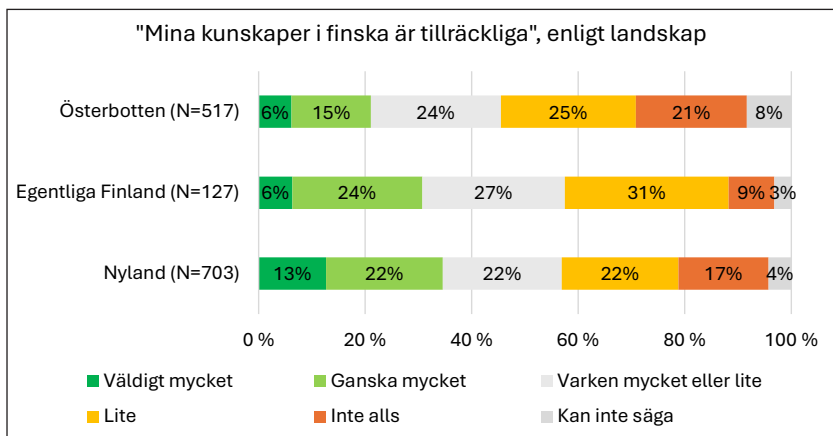

Bild 8. Omdömet om de egna kunskaperna i finska bland elever/studerande som givit respons i svenskspråkiga skolor och enheter 2019–2023, enligt landskap (N=1376)

I både finsk- och svenskspråkiga skolor och enheter har elever och studerande tillfrågats vad de tror om nyttan av det andra nationalspråket i framtiden. Inte överraskande ser de svenskspråkiga större framtida nytta av finskan, än vad finskspråkiga ser av svenskan. Av de som svarat i svenskspråkiga enheter håller 81 procent ganska eller väldigt mycket med om påståendet, medan motsvarande andel i finskspråkiga enheter är 44 procent (siffrorna i bilden är avrundade, därför blir den exakta summan inte 45). Observera att man på svenska frågat om **behovet** av finska, medan det på finska tillfrågats om **nyttan** av svenska, vilket inte är helt samma sak.

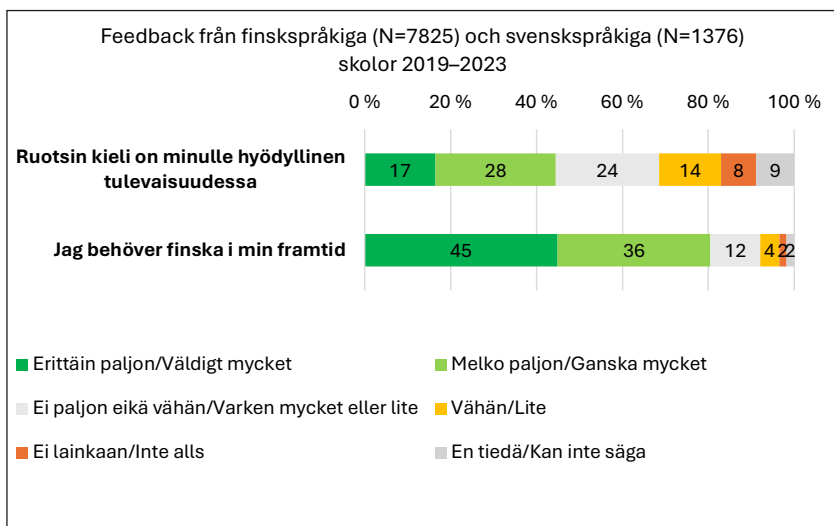

Bild 9. Uppfattningar om nyttan/behovet av det andra nationalspråket bland elever och studerande som givit respons efter Språkambassadörernas besök 2019–2023

Över 40 procent av de finskspråkiga studerandena tror alltså att kunskaper i svenska kan vara nyttiga i framtiden. Åsikterna varierar åter enligt utbildningsstadium. Medan närmare 60 procent av studerande vid universitetet håller ganska eller väldigt mycket med om påståendet, är motsvarande andel bland

studerande inom andra stadiets yrkesutbildning 29 procent. Notera ändå att antalet svarare från andra stadiets yrkesutbildning igen är betydligt lägre än antalet svarare från universiteten.

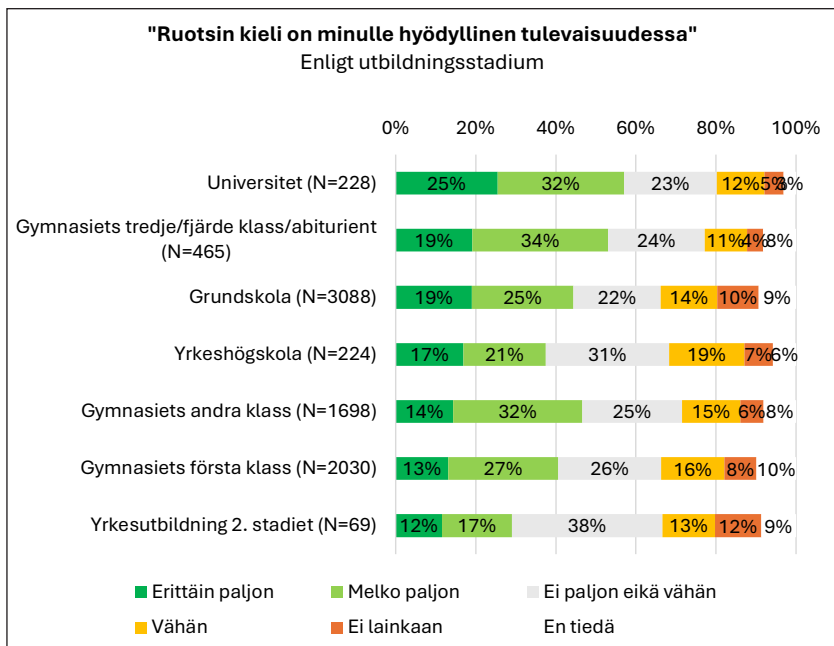

Bild 10. Uppfattningar om nyttan av svenska språket i framtiden bland elever och studerande vid finskspråkiga skolor/enheter som givit respons på Språkambassadörernas besök 2019–2023, fördelade enligt utbildningsstadium (N=7825)

5. BESÖKENS UTFALL

Respons från elever och studerande

I responsformulären ingår frågor som gäller direkt feedback på besöket. Fram till 2022 frågades huruvida besöket ökade motivationen att läsa det andra nationalspråket. En tredjedel (33 %) av elever och studerande vid finskspråkiga skolor och enheter upplevde att Språkambassadörens besök ökade deras intresse svenska ganska eller väldigt mycket. En tredjedel förhöll sig mer negativa och en tredjedel verkade inte ha en åsikt för eller emot. **Motsvarande tal i de svenska skolorna** gällande finskan **var** något

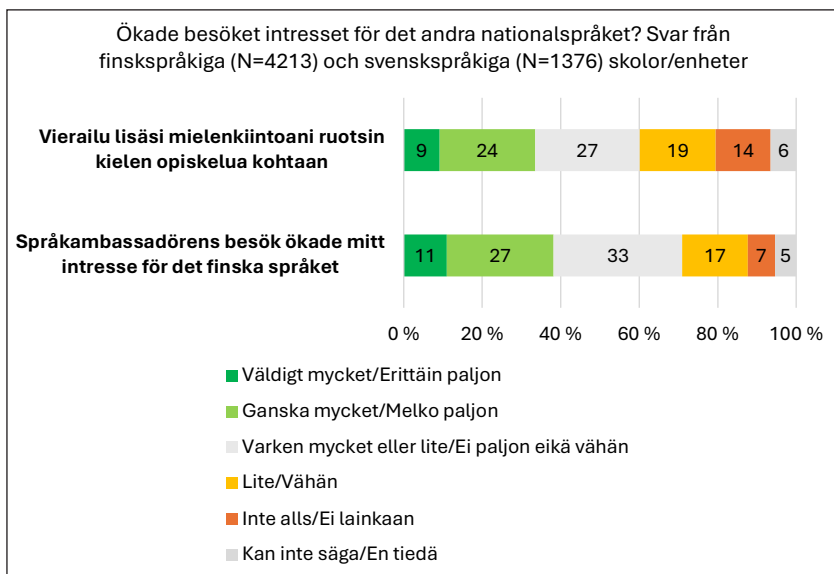

Bild 11. Uppfattningar om huruvida besöket ökade intresset för det andra nationalspråket, svar från finskspråkiga (N=4213) och svenskspråkiga (N=1376) enheter

positivare: **38 procent** upplevde att besöket ökade deras intresse för finskan antingen ganska eller väldigt mycket. Ungefär lika många befann sig mitt emellan eller kunde inte säga, medan omkring en fjärdedel (24 %) tyckte motivationen ökade bara lite eller inte alls.

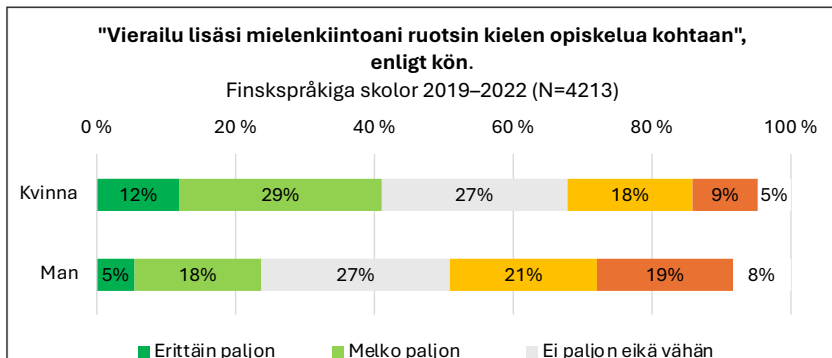

Bild 12. "Vierailu lisäsi mielenkiintoani ruotsin kielen opiskelua kohtaan", uppfattningar enligt kön.

Vissa skiljelinjer kan igen ses dels mellan könen, dels mellan olika utbildningsstadier: kvinnorna och högre stadiers studerande gav generellt bättre betyg för huruvida besöket ökade motivationen att lära sig språket. Andel som ganska eller väldigt mycket höll med om påståendet var 41 procent bland kvinnorna och 24 procent bland männen. Inom högskolorna var omkring 60 av denna åsikt, medan motsvarande tal inom grundskolorna var 30 procent.

En liknande trend syns i svaren från svenskspråkiga skolor, även om motivationen att lära sig finska genomgående är en aning högre än motivationen bland finskspråkiga unga att lära sig svenska.

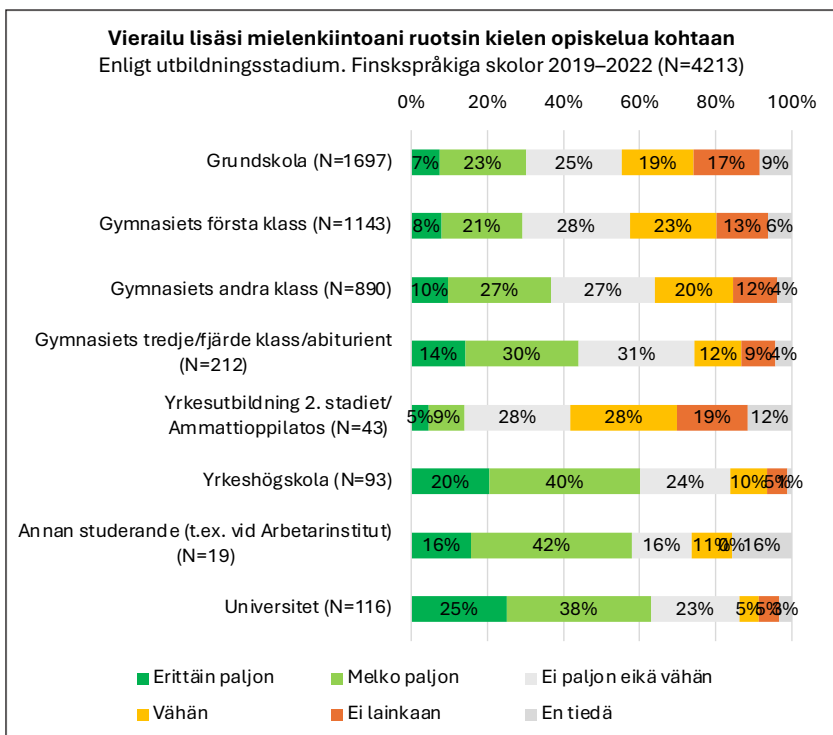

Bild 13. "Vierailu lisäsi mielenkiintoani ruotsin kielen opiskelua kohtaan",
uppfattningar enligt utbildningsstadium

Under 2022 och 2023 frågades en annan, något enklare fråga, nämligen huruvida man uppfattade besöket som nyttigt. Nu uppfattade hela **73 procent (av 3612 svar) att besöket var nyttigt**. Lite mer än en fjärdedel (27 %) upplevde inte besöket som nyttigt. Ser man på skillnaderna mellan könen är det igen flickorna som förhåller sig något positivare än pojkarna (se bild 14).

I responsblanketterna har även öppna frågor ingått. Där har elever och studerande fritt fått formulera ifall besöket varit irriterande eller motiverande, och i så

fall varför. De öppna svaren speglar ganska väl det som kommer fram i siffrorna: många är positiva och inspirerade, en del är irriterade eller provocerade av olika orsaker, medan en del ställer sig ganska likgiltiga eller svarar inget på frågan.

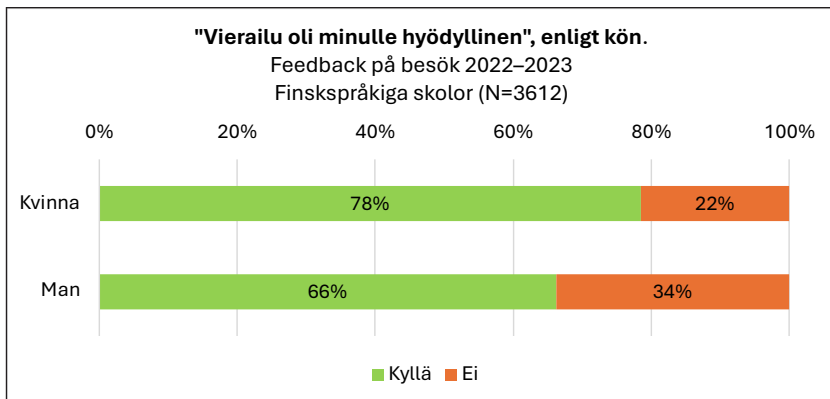

Bild 14. "Vierailu oli minulle hyödyllinen", uppfattningar enligt kön

Exempel på respons från elever/studerande om huruvida besöket inspirerade eller irriterade, och varför
(ur Språkambassadörernas responsblanketter 2019–2023)

Luulin että ruotsi on melkein täysin hyödytöntä mutta tajusin kuinka tärkeätä se on + se tyyppä oli mukava	Ärsytti koska koko esitelmä oli vain ruotsiksi en ymmärtänyt kun vain "jag heter" joten esitys oli mieltä raastava.
Ehdottomasti inspiroi! On mielenkiintoista kuulla erilaisten ihmisten elämäntarinoita, varsinkin kun niihin liittyy eri kielten ja kulttuurien kohtaamisia. Tämä sai minut innostumaan lisää ruotsin kielestä.	Ärsytti. Vieras oli niin eri sukupuol-vea että tuntui ettei hän yhtään osannut samaistua nykymaailmassa vallitseviin teemoihin, haukkui elokapinaa ja oli liian elitistinen

Oli mukavaa saada joltain suoraan tietoa ruotsin kielen opiskelusta ja mahdollisuuksista tulevaisuudessa. Olen motivoitunut panostamaan ruotsiin jatkossakin. Alan myös harjota opiskelua muissa Pohjoismaissa.	Ruotsi on pakkopullaa ja kaikki ovat pakotettuja sanomaan "eihän sitä koskaan tiedä, tarvitseeko ruotsia!" No, enhän minä koskaan tiedä, tulenko käyttämään kiinaa tai vaikkapa ranskaa tulevaisuudessa mutta niitä ei ole pakko lukea!
Olin todella positiivisesti yllättynyt siitä miten hyvin ymmärsin. Inspiroi jatkamaan kun työlläni on selkeästi ollut tuloksia	Tapaaminen tuntui turhalta. Yksi henkilö joka puhuu elämästään ei välttämättä inspiroi ihmisiä merkittävällä tavalla.
Saatan ottaa jälleen puhelimen asetukset käyttöön ruotsiksi, jotta kieltä tulisi koko ajan edes vähän käytettyä.	Oli tylsä ei kiinnostanut enkä ymmärtänyt

Respons som Språkambassadörerna samlar från höstterminen 2024 visar högre siffror än de tidigare: enligt de siffrorna är över 50 procent av dem som svarat efter svenskspråkiga besök (i finskspråkiga skolor/enheter) och över 60 procent av dem som svarat efter finskspråkiga besök (i svenskspråkiga skolor/enheter) helt eller delvis överens om att besöket ökat motivationen för det andra inhemska. Det är ändå svårt att helt jämföra siffrorna eftersom de inte analyserats i förhållande till vilka stadier som besökts: åsikterna tenderar som sagt att variera enligt kön och utbildningsstadium.

Respons från lärare

Lärarnas uppfattning om Språkambassadörernas besök verkar på det stora hela vara positiv. Den feedback som Språkambassadörerna samlar in mellan 2019 och 2023 visar att majoriteten av lärarna uppfattat besöket som nyttigt, största delen var nöjd med besökarens presentation och de flesta önskar ta emot besök också i framtiden.

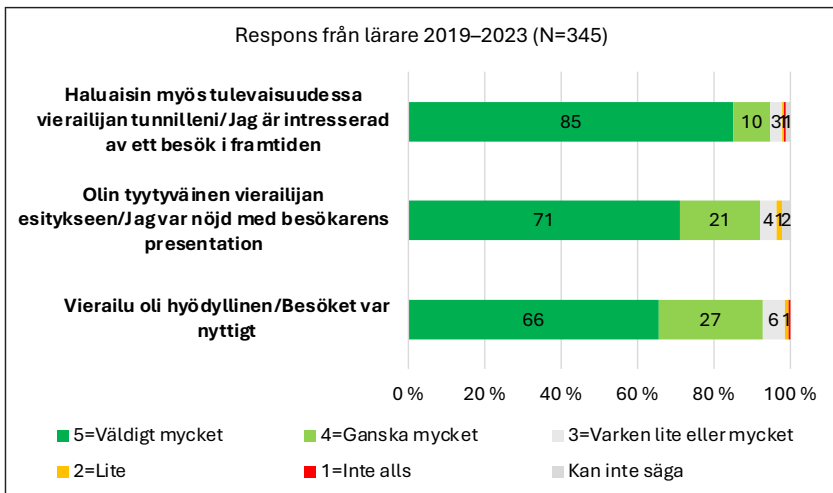

Bild 15. Respons från lärare efter besök (N=345)

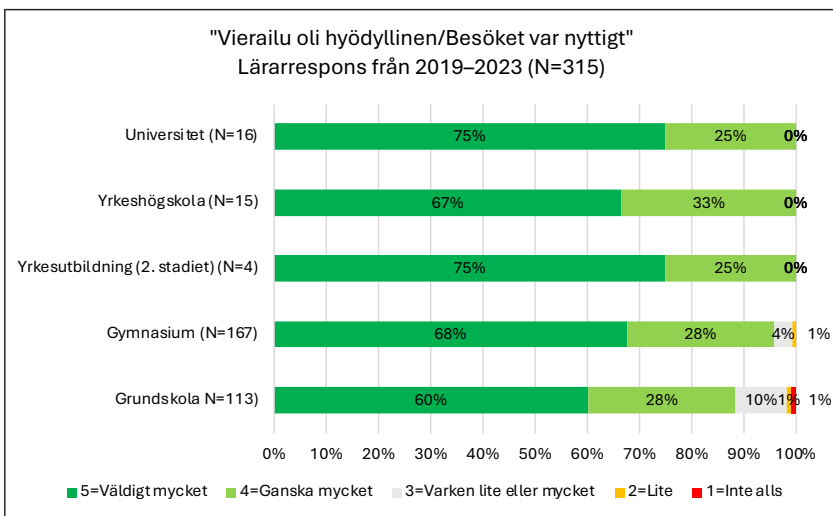

Bild 16. Respons från lärare 2019–2023 gällande huruvida besöket var nyttigt (N=315)

Ser man på svaren enligt utbildningsstadium ser man vissa små skillnader i lärarnas svar: medan högskolelärarna verkar enbart nöjda, finns det inom

grundskolor och gymnasier en del lärare som inte varit lika nöjda. Detta har sannolikt att göra med att de flesta svaren kommit från just grundskolor och gymnasier (se N), vilket gör att dessa stadier rymmer fler besök och därmed större chans för både positiva och negativa erfarenheter.

Bland de utvecklingsförslag som lärarna gett under åren finns också sådant som Språkambassadörerna i dag har i system – till exempel att det finns ett Power-Point-botten som Språkambassadörer kan använda sig av, och nya ambassadörer utbildas inför sitt uppdrag om bland annat olika sätt att aktivera eleverna. Mycket av det som nämns i rutan kan därför vara gammal information, men reflekterar vad lärare uppfattar som viktigt.

Utvecklingsförslag från lärare 2019–2023

De som uppfattade besöket som inte alls nyttigt, bara lite nyttigt eller varken lite eller mycket nyttigt, nämnde bland annat följande utvecklingsförslag:

- Mer interaktivitet, diskussion, få studerandena igång, toiminnallisempaa sisältöä.
- För svåra ord, skulle behövas hjälpmedel (stödord, bilder) för att eleverna ska hänga med, gärna också översatt svåra ord i PPT till det andra inhemska.
- Texter som visas för studerande måste vara språkligt korrekt (t.ex. i PPT).
- Mer aktivt, mindre monotont. Får inte vara tråkigt!
- Fokusera på det som är relevant för målgruppen (inte t.ex. hur det var förr, eller vidare studier för unga personer).
- Hålls borta från fördomar (om t.ex. olika typer av svenskt uttal) och kritik (t.ex. av undervisningen i finska) – fokus på möjligheter och positiv användning.
- Ta reda på målgruppens språknivå och möt den! (Inte för svårt eller för lätt) Yngre behöver mer aktivitet, äldre kanske klarar bättre att lyssna, prata.

De som uppfattade besöket som ganska eller väldigt nyttigt hade också utvecklingsförslag:

- Mer aktivitet, få eleverna aktiverade (minst 60 minuter bra tid för besök så man hinner också med aktivitet/diskussion i grupp el dyl).
- Innehållet närmare de ungas liv, yngre barn lyssnar hellre på yngre människor.
- Anpassa innehållet till elevernas kunskaper.
- Översätt nyckelord, men inte för mycket av presentationen. Försäkra att eleverna hänger med.
- Distansbesök får inte bli för långa.
- Bra med frågor på förhand som elever kan förbereda sig med eller på (elever ställer sällan spontana frågor), eller förhandsuppgift.
- Konkret förslag: informationsformulär som läraren fyller i på förhand, ger ambassadören info om klassen/besökets detaljer.
- Olika sätt att aktivera eleverna (annat än diskussion i mindre grupper) – lär ut olika tekniker till ambassadören.
- Varierande material (musik, enkel bok el dyl som ambassadören gillar och kan berätta varför).
- Konkreta exempel om studier på svenska.

Magmas enkät till lärare, som besvarades av 124 personer, ger en liknande bild som Språkambassadörernas material från 2019–2023 ger. Över 90 procent av lärarna i Magmas enkät har uppfattat besöket eller besöken som nyttiga. Ingen valde alternativet ”inte alls nyttigt”.

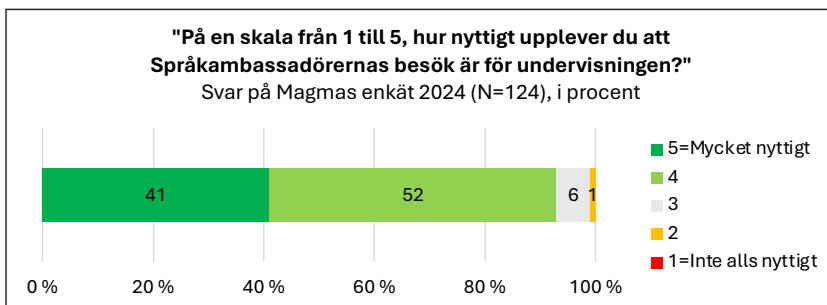

Bild 17. Respons från lärare i Magmas enkät gällande i vilken grad besöket uppfattas som nyttigt för undervisningen (N=124)

Också i de öppna svaren går liknande frågor igen, som de utvecklingsförslag som kommit in tidigare. Bland de negativa svaren nämndes att nivån inte var den rätta för målgruppen, att föredraget var lite torrt eller inte tillräckligt inspirerande, att språket kan vara för svårt och att mycket beror på ambassadören och om hen går hem hos eleverna. Bland de positiva svaren nämndes att besöket var inspirerande och väl planerat, ger variation till undervisningen och möjlighet att höra och använda språket, bjuder på ny information, ger insikter (åt i alla fall en del av eleverna) om möjligheterna och nyttan av att kunna språket, kan inspirera till fortsatta studier i svenska.

Respons om nyttan av besöket från lärare i Magmas enkät (N=124)

I Magmas enkät till lärare ingick frågan: "På en skala från 1 till 5, hur nyttigt upplever du att Språkambassadörernas besök är för undervisningen?" Bara en lärare gav besöket vitsordet två av fem på frågan, med kommentaren "Tuntuu, että vierailu oli turha". Bland de som gav en trea hittades bland annat följande kommentarer:

- Oppilaiden ikätaso ja kielitaito huomioitiin kohtalaisesti.
- Osa innostui, osa kauhistui.
- Koska tarkoitus on mm. motivoida, itse esitys olisi voinut olla innostavampi.
- Osa opiskelijoista innostui kuulemaan kokemuksia ruotsin kielen osaamisen hyödyistä mutta "pessimistisimpiin" tapauksiin tällä ei ollut vaikutusta.
- Paljon riippuu kielilähettilästä. Osa osaa aktivoida opiskelijoita ja kertoa asiasta mukaansatempaavasti, osa luennoi kuivakkaammin.
- Stoffet var för lätt för eleverna jag undervisar.
- Vierailut ylipäätään tuo vaihtelua tunneille ja antavat oppilaille uusia näkökulmia. Lisäksi hyvää kuullunymmärtämistä, mutta koska kyseessä on vain lyhyt hetki on hyödyllisyyttä vaikea arvioida.

Majoritet av de som svarade på enkäten hade upplevt besöket/besöken som nyttiga, dvs gav 4 eller 5. Deras kommentarer lydte bl.a. så här:

- Eleverna får lära sig att det faktiskt går att lära sig svenska som helt finskspråkig.
- Oppilaiden on välillä vaikea nähdä ruotsin kielen hyötyjä. Vierailussa tuli heille uusia näkökulmia asiaan.
- Vierailujen avulla opiskelijat voivat saada konkreettisia esimerkkejä ruotsin kielen hyödyllisyydestä. Se on ihan eri asia kuin opettajan yritykset motivoida.
- Elävöittää oppituntia, oppilaat saavat kuulla kieltä ja testata kuinka hyvin ymmärsivät.
- Viktigt att få höra hur det finns lika många språkstigar som människor. Allas språkstig är unik.
- Autenttisen kielen kuuleminen on aina parasta!!
- Opiskelijat saivat tietoa suomenruotsalaisuudesta ja Suomen kaksikielisyydestä. Moni tapasi ensimmäistä kertaa suomenruotsalaisen ihmisen.
- On todella hyödyllistä antaa etenkin täällä Itä-Suomessa esimerkkejä siitä, mitä hyötyä ruotsin opiskelemisestä voi olla.
- Besöken var inspirerande och välplanerade.
- Meillä on vieraan oman koulumme entinen oppilas. Opiskelijat ymmärsivät hyvin, mitä hän sanoi ja muutama sanoi luennon jälkeen, että voisi harkita opiskelua Ruotsissa.
- Etenkin 9. luokkalaiset voivat saada hyviä vinkkejä ja kuulla ruotsia. Nuoremmilla on keskimäärin ottaen valitettavan huono motivaatio, eivätkä osaa ajatella kuin mahtavista asioista kielilähettiläs yrittää kertoa.
- I vår skola varierar finska kunskaperna väldigt mycket och då tycker jag att det är viktigt för de "svagare - ofta enspråkiga" eleverna att höra hur någon annan lärt sig finska, och för de "starkare - ofta tvåspråkiga" eleverna är det viktigt att höra att det inte alltid är så lätt och således öka förståelsen för de andra i klassen.
- Jag tycker att idén bakom språkambassadörerna är väldigt bra. Det kan dock vara svårt för elever/studerande förstå en helt svenskspråkig presentation.
- Studerande har tyckt väldigt mycket om besöket i deras egen ålder och inom deras egen bransch.
- Mukava tunti ruotsin kielellä, hyödyllistä asiaa, mukavia kertomuksia lähettiläiltä, kerran ehkä hieman "vanha" lähettiläs, joka ei nuoriin ihan iskenyt.

- Oli hyvä, että opiskelijat pääsivät keskustelemaan kielilähettilään kanssa ruotsiksi. Se rohkaisi heitä puhumaan ruotsia.
- Vieraat ovat olleet kiinnostavia ja esitykset hyvin valmisteltuja. Kiva saada vierailijoita tunneille.
- Vierailu sopi erinomaisesti osaksi 9. luokkalaisille järjestettyä työelämä-aiheista teemaviikkoa (mitä hyötyä ruotsista voisi olla jatko-opinnoissa ja työelämässä).

Den respons som Språkambassadörerna sammanställt från hösten 2024 visar också för lärarnas del positivare siffror än de tidigare: enligt den upplever 88 procent av lärarna som svarat att besöket var nyttigt för eleverna (jämfört med 66 procent ovan, andel som håller helt med) och likaså 88 procent att de var nöjda med språkambassadörens föreläsning (jämfört med 71 procent ovan, andel som håller helt med). Det verkar alltså ske en utveckling som är värd att följa upp på sikt.

Kommentarer från lärare som inte använt sig av Språkambassadörerna

För att inte endast höra dem som använt sig av Språkambassadörerna och riskera en alltför ensidig bild, lät Magma också utföra en enkät bland lärare som *inte* använt sig av Språkambassadörernas besök. Denna enkät spreds ut till lärare med hjälp av organisationen Suomen ruotsinkielenopettajat/Svensklärarna i Finland och fick 30 svar. Samplet är begränsat, och har troligen lättare aktiverat lärare som har ett visst intresse: Av de som svarat tror de flesta (23 stycken) att ett ambassadörsbesök kunde vara intressant att använda i den egna undervisningen, sex säger kanske och bara en säger nej. Ändå ger svaren en liten fingervisning till varför man inte valt att engagera Språkambassadörerna.

Tidsbrist anges som den största orsaken till att man inte använt sig av ett språkambassadörsbesök: man har (ännu) inte hunnit, upplever att det inte rymms i schemat eller att man inte har tid att tänka på aktiviteter utanför den ordinarie undervisningen. Det finns också enstaka som inte upplever att besök skulle ge mervärde, samt några som hört negativa saker om Språkambassadörerna.

Bild 18. Orsaker till varför lärare i svenska inte anlitat en språkambassadör (N=30)

En av dem som inte upplevde att ett besök skulle tillföra något till undervisningen motiverade sitt svar med att besöken endast går på nationalspråken. Svenskläraren, som undervisade inom andra stadiet yrkesutbildning, upplevde att ingen eller nästan ingen av eleverna var motiverade av att lära sig svenska och att detta beror på språkets obligatorium. ”Kielilähettiläiden tulisi toimia kaikkien vieraitten kielten hyväksi. Nyt se on vain pakkoruotsin sanansaattaja.”, kommenterade läraren.

En annan som hört negativa saker om Språkambassadörerna kommenterade att tre olika lärarkollegor av en eller annan orsak varit missnöjda: enligt dem hade det varit svårt att boka in ett besök, besöket motsvarade inte förväntningarna eller utfördes på en nivå som inte passade målgruppen. Läraren i fråga upplevde ändå att själva konceptet är bra, och övervägde att ge det ett försök. En tredje person som svarade på enkäten nämnde också bokningen som en tröskel: att hitta en lämplig person vars tidtabeller skulle passa in i undervisningen kräver för mycket tid, ansåg hen.

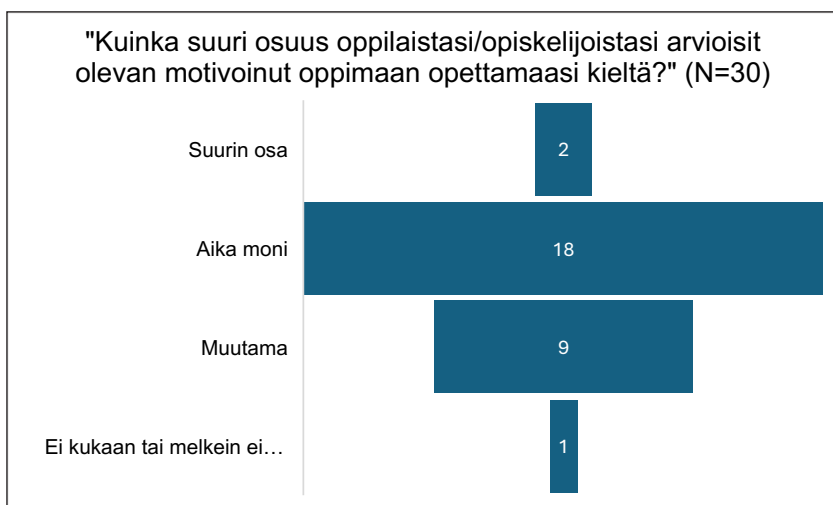

Bild 19. Uppfattningen om elevernas/de studerandes intresse för svenska bland svensklärare i finska skolor som valt att inte anlita en språkambassadör i undervisningen (N=30)

Språkambassadörerna rf har i dagens läge inget direkt digitalt bokningssystem, utan lärare kan be om ett besök genom att fylla i en blankett på Språkambassadörernas webbplats om hurdant besök som önskas, när och till vilken skola. Sedan är det besökskoordinatorn som försöker hitta en lämplig ambassadör för

uppdraget. Det är oklart ifall personen ovan redan försökt göra en bokning eller ifall kommentaren byggde på en förhandsuppfattning.

En majoritet av de lärare som svarat (20 av 30) uppfattade ändå att många eller de flesta av deras elever var motiverade av att lära sig svenska, medan en tredjedel uppfattade att inställningen var negativ bland de flesta (se bild 19).

“Täällä Itä-Suomessakin suuri osa ammattikorkeakouluopiskelijoista suhtautuu ruotsin opiskeluun positiivisesti tai neutraalisti normaalina osana opintojaan. Osaamisen taso on kuitenkin melko heikko.” (Lärare på yrkeshögskolenivå)

“Työurani aikana olen saanut kuulla jatkuvasti ”tätä ei tarvita missään” -kommentointia, kuten jokainen ruotsia opettava. Jos joku on kiinnostunut, hän ei uskalla asiasta mainita, yleensä sosiaalisen paineen vuoksi. Osa on tietysti ”motivoitunut”, koska kotoa patistetaan opiskelemaan kaikki kouluvaineet kunnolla. Uralleni on osunut yksi aidosti motivoitunut, siis yläkoululaisista. Ko. oppilas on tämän kevään abiturientti.” (Lärare i grundskolan klass 7–9, Mellersta Österbotten)

Ur lärarnas hälsningar framgår att en del som svarat på enkäten trots att frågorna gällt Svenska nu, eller inte förstått skillnaden mellan de två. Till exempel hänvisas till material och evenemang som erbjuds via Svenska nu men inte via Språkambassadörerna.

Ambassadörernas uppfattningar

På basis av den feedback Språkambassadörerna rf samlat in av sina ambassadörer, är dessa på det stora hela nöjda med det stöd de fått. De flesta vill fortsätta göra besök. Samtidigt märks det att det kan vara svårt att aktivera eleverna under besöket: bara 14 procent håller helt med om att eleverna pratade och deltog aktivt under lektionen. Lite över hälften (61 %) av ambassadörerna ger en full femma för huruvida upplevelsen var givande. Även om det är ett gott betyg är det lägre än på en del andra frågor. Det ger upphov till frågor om förberedelser, och om hur besöket byggs upp, förbereds och genomförs.

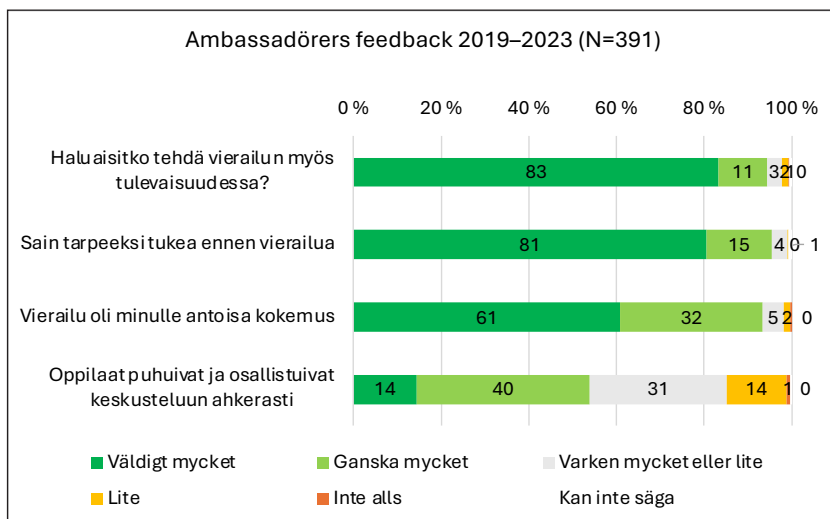

Bild 20. Feedback från språkambassadörer som utfört besök under 2019–2023 (N=391)

Ur ambassadörernas respons framgår det att många tänker mycket på hur de själva kunde utveckla sina besök, eller vad som kunde göras bättre ”nästa gång”: det tar ofta tid att bli en naturlig föreläsare, och många verkar utveckla både sin

egen stil och sitt material efter hand. Många liknande utmaningar går ändå igen i flera av responsblanketterna. En av de mest centrala ser ut att vara hur aktivera elever och studerande som är blyga eller ointresserade? En annan är hur bäst anpassa besöket till målgruppen?

Några huvudsakliga utmaningar som ambassadörer nämnt i sin feedback till Språkambassadörerna 2019–2023:

- Hur aktivera eleverna? Hur få kontakt och få dem att delta i diskussion/våga prata?
- Stökiga barn, stökighet i klassen. Svårast under distansbesök att veta om någon lyssnar eller inte.
- Tekniska utmaningar vid distansbesök: hur t.ex. både se eleverna och sin egen presentation? Svårt då de stänger av kameran, svårt att höra vad de säger.
- Lärarens engagemang varierar. Läraren verkar inte alltid på det klara med vad ambassadörens uppgift i klassen är (inte en vikarie).
- Svårt att riktigt känna till nivån på språkkunskaperna i klassen, ibland trots att man talat med läraren på förhand.
- Brokiga språkkunskaper i samma klass att ta i beaktande.

Bäst ser det ut att fungera då läraren deltagit i förberedelserna och eventuellt givit eleverna en hemuppgift eller på annat sätt förberett klassen på temat, orden och tillfället. Feedbackformuläret innehöll inte en fråga om huruvida besöket sköttes på distans. Men av de öppna svaren framgår att många gjordes på distans, och att tekniken där var en stor faktor. Till exempel påverkade det ambassadörens upplevelse av situationen ifall flera elever hade sina kameror avstängda och det var svårt att få kontakt med dem.

I Magmas enkät till ambassadörer (N=39) upplevde ambassadörerna att de i huvudsak fått positiv respons. Medeltalet på responsen de fått av lärare blev 4,6 av 5 medan responsen från elever eller studerande landade på 4,1. Bland responsen nämndes bland annat följande exempel:

“Otroligt positiv respons: ”Avarsi näkymiä, valoi uskoa mahdollisuuksien loputtomaan kirjoon ja omien vahvuuksien hyödyntämiseen.” Otroligt träffande respons: ”Puhui ja puhui punainen lanka katosi ensimmäisen 5 minuutin aikana.” (Ambassadör som besökt finskspråkigt gymnasium i Jämsä, Mellersta Finland)

“Opettajat ovat olleet tyytyväisiä oppituntien rakenteeseen ja hyvänä esimerkkinä toimimiseen. Erityispiirteinä he ovat maininneet, että voin toimia hyvänä motivaattorina pojille, kun olen ottanut monia urheiluun liittyviä esimerkkejä esiin oppitunnilla ruotsin hyödyllisyydestä. Oppilaat ovat kertoneet muun muassa, että vierailut ovat herätelleet ajattelemaan enemmän ruotsin kielen avaamia mahdollisuuksia.” (Ambassadör som besökt finskspråkiga skolor och gymnasier i Södra Karelen)

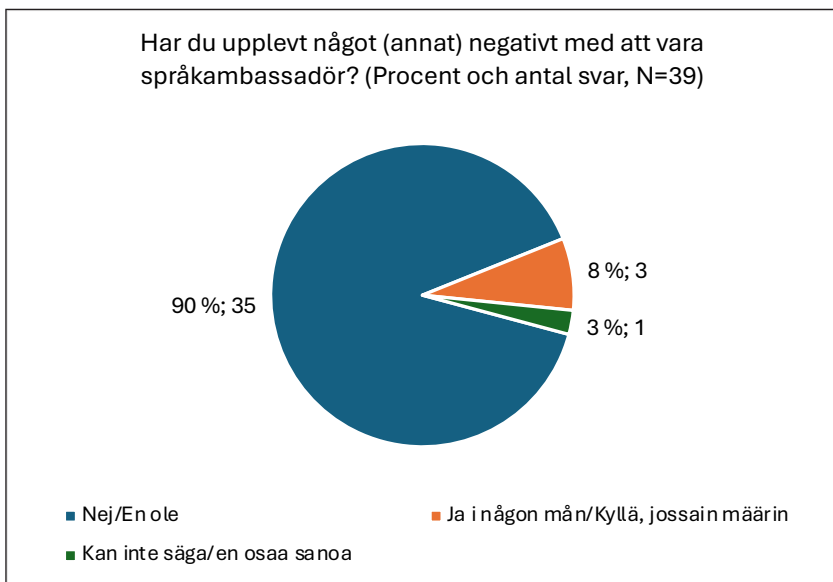

Bild 21. Har du upplevt något negativt med att vara språkambassadör? Respons från språkambassadörer i Magmas enkät (N=39)

Trots att responsen på det stora hela uppfattas som positiv, lyfte ambassadörerna också fram utmaningar. Hit hörde ett vanligt ointresse för temat, eller direkt negativa inställningar från några. Det verkar ändå inte vara de erfarenheter som överskuggar mest.

Vill du berätta mera om ev negativa erfarenheter?

- Varje klass har några elever, som inte gillar svenska.
- Inte något speciellt, förstås kan det vara att någon elev kommenterar något negativt men det hör till. Utöver det ingenting negativt alls.
- Pojkarna har varit ointresserade.
- Besöken ligger ofta ganska borta från hemmet, vilket innebär resande och besöksdagen blir lätt lång. Skulle uppskatta fler besök inom min egna hemkommun.
- Muutaman kerran eri peruskouluissa on saanut kuulla oppilailta homoteltua tms. liittyyen juuri ruotsinkielen osaamiseen. Jokseenkin ikävää, että tälläinen mieleyhtymä on vielä olemassa, mutta toisaalta näissä kouluissa on koko ikäluokka vielä edustettuna, joten kaikenlaisia älykköjä mahtuu mukaan.
- Varsin yleinen välinpitämättömyys.
- Yllättäen suurimmat haasteet liittyvät opettajiin. Kerran ruotsinopettaja ei puhunut kanssani ruotsia, vaikka yritin koko ajan vaihtaa kieltä suomesta ruotsiksi. Välillä opettajat eivät saa pidettyä luokkaa kurissa, jolloin turhaa aikaa menee siihen että odottaa hiljaisuutta.

Ambassadörerna har också många tankar kring hur besöken kunde bli bättre. Ofta tas dessa upp som något som ligger på deras egna axlar, något som de själva funderar på att utveckla. Eftersom det ofta handlar om liknande utmaningar som ambassadörerna ställs inför kan det vara bra att fundera på vilka som kan skötas mer centralt tillsammans, och vilka är sådana saker som ambassadörerna utvecklar i sina egna presentationer. Redan nu uttrycktes uppskattning för den handbok för ambassadörer som utvecklats, vilket tillsammans med de övriga kommentarerna stöder tanken om mera stödmaterial för ambassadörerna.

Sammanställning av utvecklingsförslag ur ambassadörers feedback, både från Språkambassadörernas enkät 2019–2023 (N=391) samt ur Magmas enkät till ambassadörer (N=39):

(Här ingår "generella" förslag liksom förslag de själva talar om att utveckla; INTE en uttömmande lista)

- Olika sätt att aktivera eleverna ännu mer.
- Mera workshops om effektiv kommunikation och om hur man bygger en inspirerande presentation.
- Mer informationsutbyte ambassadörerna emellan: Tankeutbyte kring hur aktivera elever, hur gå till väga under distansbesök osv.
- Att lära sig att anpassa presentationen och materialet enligt elevernas nivå – både språkligt och innehållsmässigt .
- Olika format för olika målgrupper, i synnerhet lågstadiebarn, högskolestuderande.
- Gruppen ska inte vara för stor (max 20–25).
- Ju mer förhandsinformation man får om gruppen desto bättre.
- Ett färdigt botten att skicka till skolor, eventuellt med exempel på material som kunde delas ut.
- Förbereda eleverna med frågor på förhand. Elever kunde också skicka in önskemål eller intresseområden. Ev en lista på teman som läraren kunde välja bland?
- 45 min är lämpligare för distansbesök och ev. för grundskolan: för gymnasier och högre klasser är 75 minuter bättre så man hinner med diskussion.
- Aktivare marknadsföring direkt till lärare.
- Mera synlighet på sociala medier med nyttig information om språkinläring.
- Bra om ambassadörer kunde utnyttja sina kunskaper, t.ex. för besök inom olika yrkesinstitut och -högskolor. Kunde delta i deras egen undervisning och hjälpa med terminologi etc på det andra språket.
- Skapa ett automatiserat bokningssystem var Språkambassadörer kan välja mellan besök de vill utföra bland de som finns tillgängliga.
- "Få besöket att naturligt passa in i det studieavsnitt som går igenom i skolan just då"
- Stödmaterial, t.ex.
- Olika sätt att inspirera dem att våga prata
- Konkreta exempel att ta till på var/när svenska kan vara nyttigt
- Exempel på arbeten där svenska behövs
- Exempel på diskussionsfrågor att diskutera i klass/mindre grupper/parvis
- Föremål och bilder som man kan tala om kunde bli förstäligt och konkret
- Olika slags videoklipp t.ex. om svensk musik, film, idrott osv
- Kanske en kort videoskolning om hur man är en bra språkambassadör.

Andra konkreta exempel ur utvecklingsförslagen från ambassadörer:

“Jag skulle gärna prata med andra ambassadörer om tips på bästa sätt att möta elever med starka attityder mot svenskan.”

“Olen miettinyt, että pitäisikö vierailuihin (ainakin yläasteille ja lukioihin) sisällyttää osio, jossa kuunnellaan pätkä (n. 3 min.) esimerkiksi jostakin sarjasta ja oppilaiden pitäisi tunnistaa pätkästä tiettyjä sanoja. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi niin, että annan 5–10 sanan listan, joista osaa ei mainita pätkässä, mutta osa taas mainitaan. Näin he saisivat kuulokuvan näistä sanoista”

“Olisi mahtavaa saada näytettäväksi joitakin Kielilähettiläät-projektiin liittyviä videoita, joista voisi aina valita yhden kouluvierailua kohden. Sopiva pituus olisi esimerkiksi 1,5 minuuttia. Lisäksi omassa esiintymisessä voisin vielä kehittää monologini sekä aktivoivien tehtävien välistä osuutta – aktivoivia tehtäviä on tällä hetkellä tarpeeksi mutta voisin pilkkoa monologin pitkiä pätkiä esim. kahteen lyhyempään osaan”

“Pienessä, ruotsinkielisten alueiden ulkopuolisessa kunnassa vieraillessa voisi olla myös tärkeää keskittyä keskustelemaan enemmän argumenteista ruotsin kielen puolesta ja sitä vastaan - minun on käytävä läpi ja mietittävä tarkemmin vastauksia erilaisiin argumentteihin.”

Några ord om besökens innehåll/kvalitet

Att komma snabbt i gång med besöken var en medveten strategi då Språkambassadörernas verksamhet startade. Även om skolning av ambassadörer ingick i upplägget från början (enligt den ursprungliga ansökan om *Hallå!-medel*), verkar utbildningen inte ha prioriterats under de första åren. Det är först från och med anställningen av en besökskoordinator från och med början av 2024 som skolningen blivit mer systematisk. Ifall man vill bli språkambassadör i dag kallas man till en intervju där två personer avgör ens lämplighet som ambassadör. Efter det genomgår man en språkambassadörsskolning, något som numera gäller alla nya ambassadörer. I förhandsmaterialet ingår en handbok för ambassadörer, en presentationsmall i PowerPoint med exempel på hur besöket kan byggas upp. En separat handbok för lågstadiesbesök erbjuds också.

Så var alltså inte fallet för de flesta ambassadörer som utfört besök mellan 2019 och 2023, då de responsblanketter som här analyserats samlats in. Med tanke på det är responsen rentav förvånansvärt positiv. Det visar också att de flesta ambassadörer har varit engagerade och utfört sitt jobb väl. Samtidigt framkommer det ur lärarresponsen att presentationen ibland kunde ha varit bättre strukturerad, att ambassadören inte förstått till vilken målgrupp hen riktar sig, eller inte lyckats engagera klassen. Att stå inför en klass, i synnerhet om klassen är tonåringar som inte själva valt att vara där, kan vara en utmaning för vem som helst. Då är det viktigt att den som ställs inför en sådan situation är väl förberedd och har de rätta redskapen för att hantera situationen.

Eftersom det i början inte fanns någon direkt urvalsprocess bland dem som ville bli språkambassadörer, utgör ambassadörerna en brokig skara så väl ålders- som kunskapsmässigt. En del är utbildade lärare, vissa använder pedagogiska verktyg som till exempel dramapedagogik, medan andra är unga studerande eller

utbildade inom något annat fält. Det säger sig självt att personerna har olika utgångspunkter för att stå inför en klass, och för att tackla mycket brokiga krav.

Ur ambassadörernas feedback ovan framgår, att trots att de flesta känner att de fått tillräckligt stöd och att de gärna gör det igen, är det bara 14 procent som helt håller med om att eleverna aktivt deltog i lektionen. 61 procent är helt överens om att upplevelsen var givande – vilket inte är en dålig siffra, men ändå betydligt lägre än för en del andra frågor. Då man läser igenom den fritt formulerade responsen som ambassadörerna gett, framgår det likaså att språkkunskaperna bland dem varierar. Medan vissa skriver felfritt har andra svårt att uttrycka sig i skrift. I Magmas enkät framgår det att de flesta upplever sig flytande i språket, men inte alla.

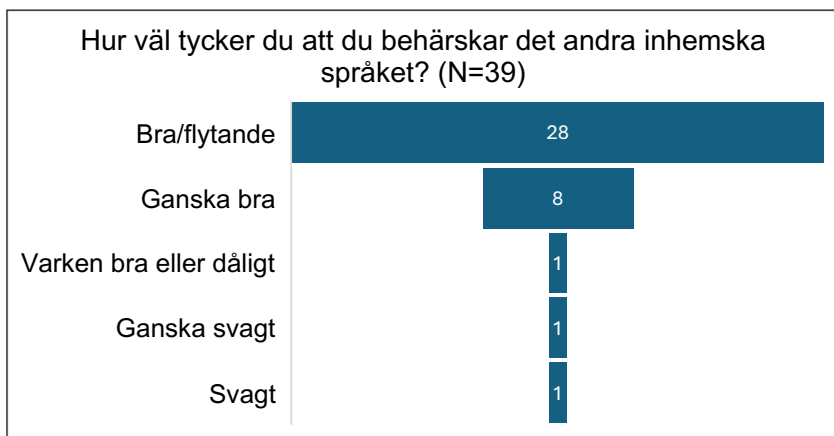

Bild 22. Hur väl tycker du att du behärskar det andra nationalspråket? Respons från språkambassadörer i Magmas enkät (N=39)

Någon nämner att det varit utmanande att hålla en lång lektion (75 minuter) på det andra nationalspråket och språkfelen har varit många. Ambassadören ville understryka för eleverna att det är okej att göra fel, vilket kan vara en mycket nyttig signal. Samtidigt kan läraren ha vissa förväntningar. En del lärare kan förvänta sig att språket ska vara korrekt (i alla fall i skrift, t.ex. Powerpoint), medan det för andra är mindre viktigt i sammanhanget. Det här understryker vikten av att båda parter vet vem de ska träffa, och vilka förväntningarna är. Det samma gäller ambassadörens ålder: en del lärare verkar reagera på detta, och skulle önska sig en ambassadör som är närmare de studerandes egen ålder. Också här skulle det vara bra med kommunikation på förhand, antingen så att läraren kan framföra ett önskemål eller, ifall det inte är möjligt, diskutera med ambassadören vilken fokus hen kunde lägga på innehållet.

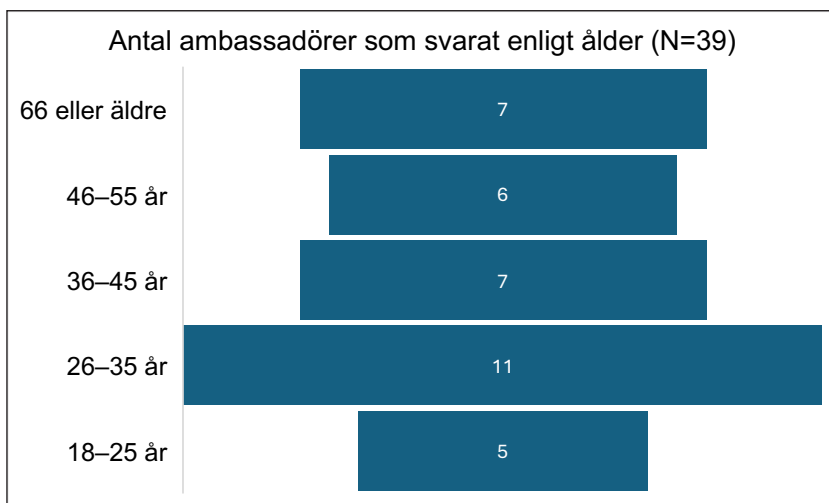

Bild 23. Åldersfördelningen bland språkambassadörer som besvarat Magmas enkät (N=39)

6. SKOLBESÖKENS GENOMSLAG

Ser man på hur lärare uppfattar besökens genomslag, är lärarnas bedömning positivare än elevernas: medan omkring en tredjedel av eleverna uppfattade att besöket ökade deras motivation att lära sig, uppfattar över 60 procent av lärarna det på detta sätt.

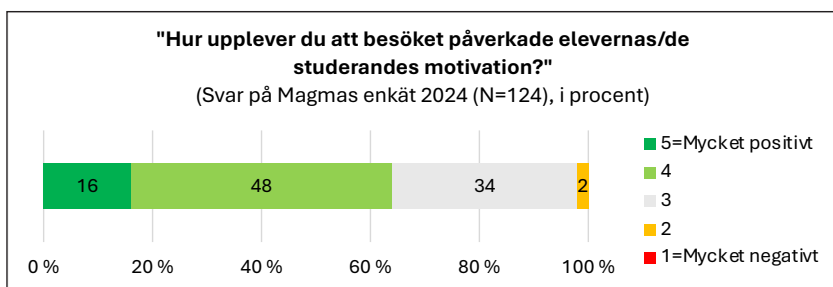

Bild 24. Lärares uppfattning om hur besöket påverkade eleverns/studerandes motivation (N=124)

Knepigare blir det att bedöma genomslaget på längre sikt. På den frågan är det nästan hälften (45 %) som har svårt att säga varken ja eller nej, enligt Magmas enkät. För en del av dessa handlar det om att kursen varit för kort för att bedöma, eller att besöket infallit i slutet på kursen. Närmare en femtedel (18 %) uppfattar inte att de kan se några mer långvariga positiva effekter av besöket, medan 37 procent uppskattar att de i alla fall i någon mån ser att besöket haft en positiv, långvarig effekt (se bild 25).

Det är i synnerhet attityderna som påverkats positivt av besöket: 73 procent av lärare som sett positiva långtidseffekter är av denna åsikt. Närmare hälften uppfattar också att studiemotivationen och modet att prata har påverkats positivt.

En fjärdedel ser ett större intresse för fortsatta studier och högre aktivitetsgrad under lektionen. Enstaka har även sett bättre studieresultat i ämnet (se bild 26).

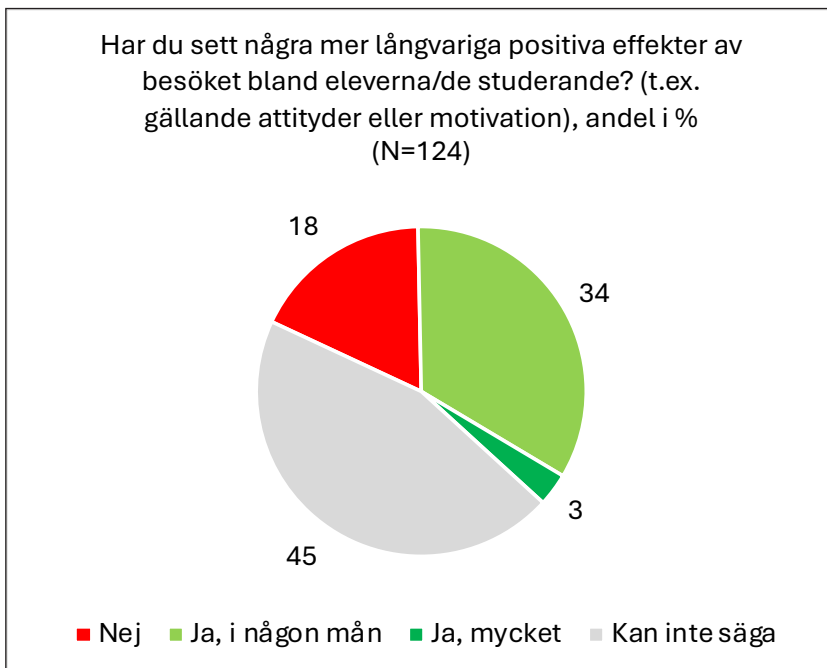

Bild 25. Lärares uppfattning om huruvida besöket gett upphov till långvariga positiva effekter (N=124)

Vanligast är att de positiva effekterna har gällt flera i klassen. Ungefär en fjärdedel av dem som sett positiva effekter uppfattar att det endast gällt en elev eller några enstaka elever.

Det är viktigt att notera att antalet svar som gäller positiva långtidseffekter är rätt lågt. Det är därför svårt att dra några väldigt långt gående slutsatser. Däremot kan man se att positiva effekter förekommer, också på längre sikt. Lärare nämner bland annat att det förekommer ”mindre gnäll” på timmarna, att ett

Bild 26. Typer av långvariga positiva effekter som lärare noterat (N=49)

ökat antal studerande har valt att skriva svenskan, eller att ökat antal elever har valt att gå vidare med svenskan via studier eller värnplikt. Det har också förekommit att elever som upplevt ett besök från en Språkambassadör under sin skoltid nu själv fungerar som språkambassadör.

”Det är väldigt många på vårt gymnasium som söker till fortsatta studier på svenska nuförtiden och antalet killar gör sin värnplikt i Dragsvik har ökat.”
(Lärare vid finskspråkigt gymnasium i Helsingforsregionen)

”Lärarna har senare berättat att några elever (man talar om max 5 st) har börjat verkligen satsa på svenska på grund av mitt besök” (Ambassadör som besökt finskspråkig skola i Hyvinge)

”Juurikin ysiluokkalaiset ja A-ruotsin opiskelijat osaavat ajatella jatko-opintoja ruotsin kieli huomioiden, ja siinä kielilähtetillä on oiva kannustin.”
(Lärare i finskspråkig grundskola i Päijänne-Tavastland)

Samtidigt är det i många fall svårt att bedöma effekterna av ett besök. Många faktorer påverkar elevernas motivation och inställning, och en engångsföreteelse är en begränsad händelse.

”Vierailut ovat hyviä, mutta yksi vierailu ”ei tee kesää” eli sillä yksinään ei nosteta koko ryhmän motivaatiota, mutta toki voi nostaa jonkin verran jonkin opiskelijan suhtautumista positiivisempaan suuntaan. Kaikki tällainen on erittäin tervetullutta.” (Lärare vid finskspråkigt gymnasium i Norra Österbotten)

Ett sätt att stärka besökets genomslag är genom dels förhandsuppgifter, dels återkoppling till besöket senare. Vissa lärare gör detta redan, framgår det ur enkäterna. I bästa fall är hela besöket ett samspel mellan ambassadör och lärare, där ambassadören fått god information om gruppens språkkunskap och innehållsönskemål på förhand, läraren har tagit förberedelserna med gruppen på allvar, och besöket utnyttjas senare som en referens i undervisningen. För att försäkra mer långtgående konsekvenser kan det kräva att bygga på besöket med andra typer av återkommande kontakter med den andra språkgruppen, till exempel i form av vänskolor eller gemensamma aktiviteter med en närliggande skola med det andra nationalspråket som undervisningsspråk.

7. FINANSIERING OCH BUDGETUTVECKLING

Från att ha haft Svenska kulturfonden som enda finansiär då verksamheten startade år 2018, har Språkambassadörerna lockat över 20 finansiärer att understöda verksamheten sedan dess. Här ingår både privata och offentliga instanser samt finansiärer från Sverige. Grundverksamheten (dvs utan projekten inberäknade) stöds i dagens läge av 15 olika finansiärer. Årsbudgeten har stigit från lite på 60 000 år 2018 till över 360 000 euro år 2024. Graferna nedan illustrerar budgetutvecklingen och utvecklingen av antalet finansiärer. Samtidigt har Svenska kulturfondens andel av helhetsbudgeten successivt minskat: från att utgjort 100 procent av finansieringen år 2018 utgjorde Svenska kulturfondens andel 16 procent år 2024. Ifall alla inlämnade ansökningar beviljas utgör Svenska kulturfondens andel 11 procent år 2025. Dessa siffror speglar endast grundverksamheten: projekten är inte inberäknade här.

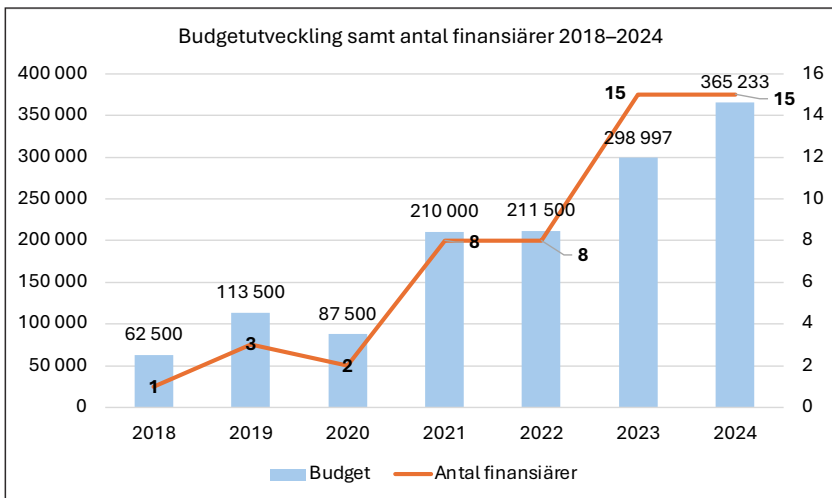

Bild 27. Budgetutveckling samt antal finansiärer 2018–2024

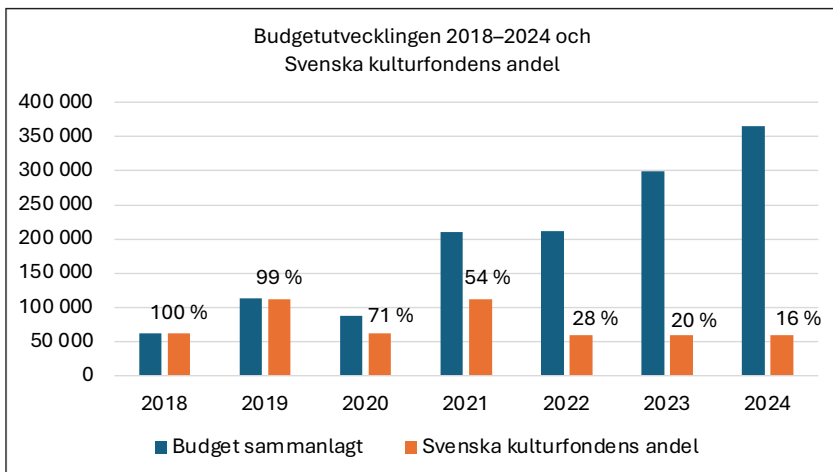

Bild 28. Budgetutveckling och Svenska kulturfondens andel 2018–2024

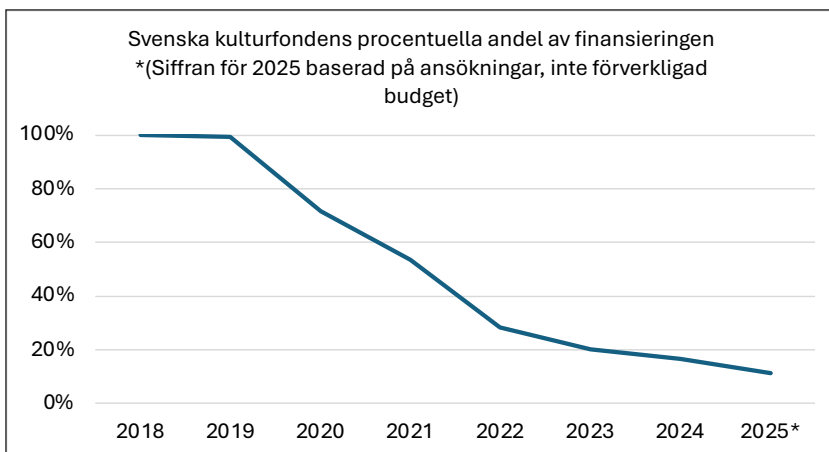

Bild 29. Svenska kulturfondens procentuella andel av finansieringen 2018–2024 samt förväntad andel 2025

Svenska kulturfonden har hittills satsat 530 000 euro på utvecklingen av Språkambassadörerna. Kanske något förvånande har den näst största bidragsgivaren tills vidare varit Utrikesdepartementet i Sverige med över 230 000 euro. Vid Europa- och Nordamerikaenheten, som ansvarar för bidraget inom svenska

UD, bedömer man att ”verksamheten är nyttig och bidrar till att uppnå resultat inom nordiskt samarbete, ett prioriterat område för Sverige. Det svenska stödet har bidragit till det övergripande målet, dvs att uppfylla de nordiska statsministrarnas Vision 2030 – att Norden ska bli världens mest integrerade och hållbara region år 2030 samt att öka integration i Norden.”

Ett stort antal inhemska svenskspråkiga stiftelser och fonder har bidragit till Språkambassadörernas utveckling (se bilaga 3). Ur den enkät som Magma låtit utföra bland finansiärerna framgår det att det främst är finskspråkigas syn på det svenska språket som utgör det huvudsakliga intresset. Bland offentliga finansiärer understryks bland annat vikten av det konkreta arbetet i klassrummet: attityder förändras inte med hjälp av offentliga målsättningar. Den offentliga finansieringen från finska staten har ändå tills vidare varit blygsam: finansiering har möjliggjorts främst via *Programmet för utveckling av det andra inhemska språket 2022–2024*, rapporterar man från Utbildningsstyrelsen. Se rutfältet nedan för närmare kommentarer från de finansiärer som svarat på Magmas enkät

Enligt den enkät Magma låtit utföra och de diskussioner Magma fört med finansiärer, verkar responsen tills vidare positiv. På frågan om hur nöjd man tills vidare varit med Språkambassadörernas verksamhet svarar alla antingen ”nöjd” eller ”mycket nöjd” (medeltalet 4,6 av 5, N=11). I synnerhet får kommunikationen god respons: finansiärerna verkar känna att de är väl informerade, inbjuds till evenemang och även rådfrågas i vissa situationer.

Varför upplever ni att Språkambassadörernas verksamhet är viktig, dvs värd att understöda? Exempel på svar från olika finansierer:

Privata aktörer i Finland:

- Att främja språkdiversitet i Finland; att skapa kunskaper för framtidens generationer.
- Vi har i vår strategi haft som mål att stödja intresset för svenska och det svenska i Finland bland finskspråkiga och att skapa en positiv inställning till vårt språk och vår kultur.
- De skapar goodwill genom besöken i skolorna och med goda exempel förbättrar de intresset för de svenska språket och förhoppningsvis uppstår bland eleverna en positivare inställning till det svenska i Finland.
- Ett bra sätt att fostra en positiv inställning till svenska i Finland bland finskspråkiga barn och ungdomar.
- Vi önskar understöda verksamheten emedan den bidrar till att öka förståelsen för svenska språket bland finskspråkiga.
- Den finska språkmajoritetens syn på det svenska språket är ofta negativare än den egentligen borde vara, p.g.a. bristande kunskap både om dem som talar svenska, och det svenska språket i allmänhet. Många har kanske aldrig träffat en finlandssvensk, och tycker att svenskans ställning i Finland är helt omotiverad.
- Språkambassadörerna gör ett värdefullt arbete med att öka förståelsen för svenskans betydelse och roll.
- Eftersom vi har till uppgift att arbeta för svenskheten i Finland så är Språkambassadörernas verksamhet där man arbetar för de svenska språket bland finskspråkiga viktiga för oss.

Offentlig aktör i Finland:

- Besök och direkta kontakter behövs för att unga skall öppna sina ögon för nyttan av språkkunskaper. Det hjälper inte att ministerier eller liknande har sina målsättningar. Det behövs konkreta åtgärder i vardagen.

Privata aktörer i Sverige:

- Bra med språkstöd för både svenskfinnar och finskfinnar, även om minoriteten på sitt sätt är viktigast.
- Jättebra samarbetspartner för oss. Språkambassadörers verksamhet stödjer vår egen kursverksamhet samt de organiserar aktiviteter som folk upplever att är trevliga, välkoordinerade och har låg tröskel. Alla kan vara med på sina egna villkor.

8. FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA AKTÖRER PÅ FÄLTET

En annan aktör med delvis liknande arbetsätt och syfte som Språkambassadörerna är Svenska nu. Nätverket **Svenska nu**, som funnits sedan 2007, vill genom sin verksamhet inspirera finskspråkiga att använda svenska. De fokuserar på kulturens roll i språkinläring och erbjuder kulturella upplevelser både i och utanför skolan på svenska. De erbjuder också ambassadörsbesök, bland annat av finskspråkiga som valt att studera på svenska, av personer med invandrarbakgrund som talar/lärt sig svenska, och av finskspråkiga som har erfarenhet av Nordjobb. På sin webbplats erbjuder de en resursbank (Plugga nu) med läromaterial på svenska för olika stadier. Påverkansarbete och fortbildning för svensklärare ingår också i verksamheten.

Grunderna till Svenska nu lades bitvis under flera års tid, med en extensiv utredning av professor Sauli Takala från Jyväskylä universitet som grund.² Svensklärares stödbehov och åsikter kartlades och olika verksamhetsformer utreddes. För att undvika överlappningar med andra institutioner deltog bland annat Helsingfors universitet, Svensklärarna i Finland rf, Svenska kulturfonden, Sveriges ambassad i Helsingfors, Uleåborgs universitet och Utbildningsstyrelsen i planeringen. Svenska nus första delegationsordförande var Paavo Lipponen (SDP), tidigare statsminister och talman i riksdagen. Verksamheten var sålunda brett förankrad redan innan den officiellt lanserades.

2 Suominen, Ina (2022) *Språk gör världen större. Nätverket Svenska nu 2007–2022*, nätverket Svenska nu (<https://svenskanu.fi/natverket-svenska-nu/>).

Idag ser verksamheten ut att vara väl etablerad och förankrad bland målgruppen.³ 93 % av de lärare som besvarade Magmas enkäter kände till Svenska nu och 72 % har använt sig av deras tjänster. Ur enkäternas kommentarer framgår det också, att enskilda lärare ibland blandar ihop Språkambassadörerna med Svenska nu.

Frågan är ifall detta behöver förtydligas, eller på vilket sätt. Överlappar verksamheterna varandra, och i så fall på vilka punkter? En grov översikt över verksamhetsformer och språk visar att de två organisationerna på många punkter skiljer sig från varandra (se bild 30). Svenska nu utgör en bred verksamhet med evenemang och besök, materialproduktion, intressebevakning och fortbildning av lärare. Ambassadörsbesök är en liten bit av detta. Hos Språkambassadörerna däremot är ambassadörsverksamheten huvudfokus, och sker i betydligt större utsträckning och på olika språk.

Det är alltså främst gällande språkambassadörsbesök på svenska till finskspråkiga skolor som de två verksamheterna överlappar varandra. Värt att notera är en viss skillnad också här: Språkambassadörerna rekryterar själv sina ambassadörer, och besöket bygger i huvudsak på ambassadörens egen språkberättelse. Svenska nu samarbetar med Nordicsom rf för att erbjuda besök av ambassadörer med invandrarbakgrund, och med Nordjobb och Pohjola-Nordens ungdomsförbund för att erbjuda besök av tidigare nordjobbare. Svenska nu:s besök har också annat innehåll (med anknytning till läroplanen) än personens egen språkberättelse.

Av enkätsvaren att döma verkar en del lärare inte vara helt på det klara med att Språkambassadörerna och Svenska nu är två separata organisationer. Eija

3 Se även "Extern utvärdering av Svenska nu:s verksamhet", av Taina Juurakko-Paavola (<https://svenskanu.fi/wp-content/uploads/2018/03/EXTERN-UTV%C3%84RDERING-AV-SVENSKA-NU-rapport-140218.pdf>). Utvärderingen beställdes i samband med Svenska nus 10-årsjubileum år 2017.

	Svenska nu	Språkambassadörerna
Verksamhet	<ul style="list-style-type: none"> • Ambassadörsbesök • Förmedlar kulturbesök till skolan och utanför skolan • Aktivitetsbesök till skolan (t.ex. dramaverkstad, workshops, matlagning) • Virtuellt Nordjobb-besök • Virtuella arbetsintervjuer på svenska • Virtuella upplevelser från Sverige • Plugga nu - läromedelsbank • Påverkansarbete 	<ul style="list-style-type: none"> • Ambassadörsbesök
Projekt	<ul style="list-style-type: none"> • Tandem Agera – samarbeten mellan skolor i Sverige och Finland • Vänskolprojekt mellan svensk- och finskspråkiga skolor i Finland • Samnordiska musikgrupper • Språköar – projekt för att stödja och synliggöra språköar 	<ul style="list-style-type: none"> • Språkmentorering – för finskspråkiga som studerar på svenska i Finland • Digitala språkcaféer på finska och svenska • Svensk i Finland – svenskar som studerat i Finland besöker svenska gymnasier för att berätta om Finland
Språk	<ul style="list-style-type: none"> • Svenska 	<ul style="list-style-type: none"> • Svenska • Finska • Testat besök även på engelska, spanska och tyska

Bild 30. Svenska nu och Språkambassadörerna: Grov översikt över de två organisationernas verksamhet och verksamhetsspråk 2024 (inte nödvändigtvis fullständig)

Heikkala, ordförande för Suomen ruotsinopettajat/ Svensklärarna i Finland, tycker ändå det känns främmande att blanda ihop de två, eftersom de är olika verksamheter med olika bakgrund. Hon uppfattar att svensklärare känner till

detta och uppskattar bägge verksamheter. Eftersom skolor och kommuner sällan har råd med något "extra" är det mycket värdefullt med all dylik verksamhet som erbjuder gratis stöd, evenemang och gäster, konstaterar Heikkala.

Att det finns två aktörer som arbetar med liknande målsättningar verkar inte heller bekymra de finansiärer som den här utredningen talat med. Däremot är man mycket tydlig med att de två organisationerna inte kan konkurrera med varandra, eller "tävla" om pengar för samma ändamål. Båda arbetar för liknande ändamål, och eventuella överlappningar bör bygga på samarbete i stället för konkurrens. Även i enkäten till finansiärer nämns flera önskemål om tätare samarbete med Svenska nu.

Så hur kunde relationen mellan de två organisationerna förtydligas eller samarbetet utvecklas? Eller finns det fog för organisatoriska förändringar? Ser man på möjliga åtgärder från "lättare" till "tyngre" kunde man tänka sig följande alternativ:

1. Språkambassadörerna jobbar vidare på sitt brand och sin verksamhet. Båda aktörerna fortsätter att tydliggöra skillnaderna mellan de två organisationerna.
2. Språkambassadörerna och Svenska nu samarbetar kring vissa delar av ambassadörsverksamheten, så som besök till glest bebodda områden som är svåra att täcka.
3. Tidsbundna projekt kan skötas gemensamt, med tydlig ansvarsfördelning mellan de två organisationerna.
4. Språkambassadörerna stärks och tar efter hand över den ambassadörsverksamhet som Svenska nu bedriver, ifall samarbetsparterna så önskar.

5. Språkambassadörerna blir en verksamhet under Svenska nu, där Språkambassadörerna inom Svenska nu erbjuder besök på både svenska och finska.

För närvarande verkar det ändå inte finnas något större behov av drastiska organisatoriska förändringar. Språkambassadörerna är en ny organisation som ännu bygger upp sitt eget brand, och de har en språkprofil som inte helt passar in i Svenska nu. Samtidigt skulle det vara centralt att kontinuerligt bygga på förtroendet mellan organisationerna och delge varandra strategiska målsättningar, så att det inte byggs upp parallella strukturer för samma sak.

Under Svenska nu sitter också projektet Språköar, som arbetar för att synliggöra och stärka nuvarande språköar samt bidra till utvecklingen av nya. Från det projektet ser man ändå inte att man arbetar med riktigt samma målgrupp som Språkambassadörerna. Ambassadörernas arbete går ut på att motivera studerande att lära sig det andra nationalspråket, medan denna motivation redan är etablerad inom språköskolor, konstaterar Karin Ihalainen som leder projektet Språköar.

Ifall Språkambassadörerna fortsätter med att bygga upp besök på flera språk än nationalspråken kan det däremot vara bra att notera att **Kieliasiantuntijat ry och Suomen kieltenopettajain liitto SUKOL ry i samarbete** också inlett ambassadörsverksamhet på främmande språk. Här kan ingå svenska, men huvudsakliga tanken är att besöka grundskolans högre klasser och gymnasier för att berätta om möjligheterna med att lära sig olika (främmande) språk. Ambassadörerna består av en bred palett experter inom språkområdet, så som tolkar, översättare och kommunikatörer. Verksamheten inleddes 2024 och hittills visat sig vara populär, enligt Kieliasiantuntijat.

Ser man på Språkambassadörernas verksamhetsfält som helhet, och vilka aktörer som befinner sig där idag, kan man gestalta det på följande sätt:⁴

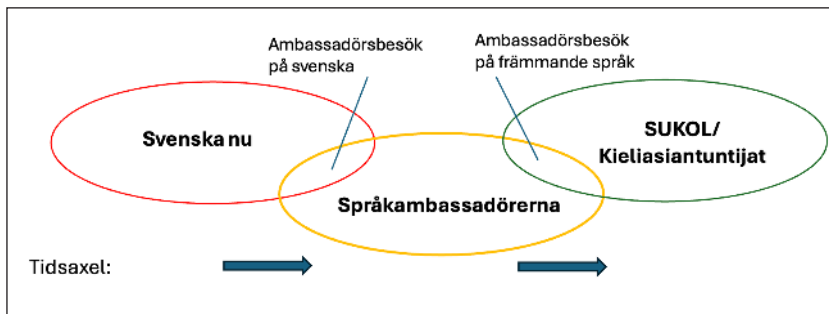

Bild 31. Språkambassadörernas förhållande till andra aktörer

Små överlappningar finns alltså redan idag, och det är viktigt att se till att dessa inte blir för stora. Däremot är Språkambassadörerna hittills den enda aktören som erbjuder besök för att stöda svenskspråkiga studerandes motivation att lära sig finska. Det här är en verksamhet som får starkt stöd bland svenskspråkiga tjänstemän inom utbildningssektorn, som understryker vikten av att stödja inte bara svensklärare i finska skolor, men också finsklärare i svenska skolor. Inte minst de muntliga kunskaperna i finska kan behöva uppmuntran och utomstående inspiration bland svenskspråkiga elever.

4 Detta utesluter inte att det också finns andra som gör besök till skolor, så som Pohjo-la-Norden.

9. VÄGAR FRAMÅT

Jaan Siitonen, grundare och nuvarande verksamhetsledare, ser själv fyra scenarier för organisationens framtid. De ser ut ungefär så här:

1. Föreningen fortsätter att satsa på nationalspråken, och på att alla under sin skolgång vid något tillfälle ska få höra en språkambassadörs historia.
2. Föreningen fortsätter som nu, men utökar verksamheten med att erbjuda ambassadörer för svenska eller finska som främmande språk, dvs. tar i beaktande den ökande invandringen till Finland och engagerar även ambassadörer med invandrarbakgrund.
3. Expanderar modellen till att gälla även andra språk än svenska och finska.
4. Exporterar modellen även till andra länder, där den kunde skräddarsys enligt lokala behov.

Vad skulle vart och ett av följande alternativ innebära? Ifall man ser på vilka möjligheter och risker som är förknippade med de olika alternativen kan det vara lättare att skapa sig en överblick över vad olika riktlinjer kan ha för konsekvenser (se rutfältet nedan).

Ur översikten framgår att det finns fördelar och risker med alla alternativ. Det står ändå tydligt att varje alternativ skulle kräva mer resurser än de nuvarande. Den verksamhet som Språkambassadörerna bedriver i dag är baserad på omkring 500 besök per år, som de maximalt hittills haft. Pågående år (2024) är målsättningen 750 besök, vilket uppnåddes i november 2024. Detta verkar ändå sätta resurserna på prov. Ifall det antalet besök är möjligt att upprätthålla inställer sig frågan ifall det innebär kvalitetsmässiga kompromisser. Har man

tillgång till tillräckligt många goda ambassadörer för alla besök? Hinner man utbilda och förbereda alla ambassadörer på ett jämbördigt sätt? Hinner man gå igenom den feedback som besöken fått? Hinner man hitta de bästa kombinationerna mellan skola och ambassadör, eller handlar det mera om att kunna hitta någon som hinner gå?

Den största risken med att växa för snabbt är att kvaliteten blir lidande. Verksamheten håller redan på att växa ur sina skor, konstaterar den nuvarande besökskoordinatören. Eftersom alla ovanstående alternativ handlar om tillväxt på ett eller annat sätt, står det klart att organisationen måste välja och prioritera. Fem år är en kort tid för att bygga upp en helt ny verksamhet, som till många delar ännu hittar sin form. En mer strukturerad utbildning och feedbackrunda efter besöket har erbjudits ambassadörerna först från och med början av 2024. Med det i åtanke känns det som ett klokt alternativ att satsa på att stabilisera och kvalitetssäkra den verksamhet man har, innan man drastiskt utökar arbetsbördan med nya initiativ.

Alternativ 1: Fortsatt satsning på nationalspråken, och på att alla får höra en ambassadörshistoria

Fördelar	Risker/Utmaningar
<ul style="list-style-type: none"> • Kan stärka och förtydliga det brand som hittills byggts upp. • Är i linje med vad flera av de nuvarande finansierarna önskar stöda. • Skulle möjliggöra en fördjupning av verksamheten med fokus på att nå ut till så många som möjligt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan uppfattas som snävt. • Annan verksamhet inom samma brand kan leda till att organisationens identitet grumlans. • En större volym på verksamheten skulle kräva fler ambassadörer och mer resurser för koordinering, utbildning och kvalitetsarbete.

Alternativ 2: Fortsatt satsning på nationalspråken, utökat med ambassadörer med invandrarbakgrund för att tydligare ta en växande diversitet i beaktande

Fördelar	Risker/Utmaningar
<ul style="list-style-type: none"> • Kan vidareutveckla nuvarande brand utan att ge avkall på kärnverksamheten eller grumla brandet. • Är inte utanför den verksamhet som många finansierare vill stöda idag. • Skulle ligga i linje med samhällsutvecklingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Går in på Svenska nus område, eftersom de har denna verksamhet redan. • Kräver en bredare palett av ambassadörer ur en förhållandevis snäv målgrupp.

Alternativ 3: Expanderar modellen till att gälla andra språk än svenska och finska

Fördelar	Risker/Utmaningar
<ul style="list-style-type: none"> • Kan erbjuda en bredare palett av service till skolorna, och därmed öka intresset för verksamheten . • Kan möjliggöra nya finansierare som vill stöda andra språk än svenska eller finska. • Modellen redan testad och en viss erfarenhet finns. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan ge upphov till tveksamhet hos de finansierare vars fokus är på nationalspråken. • Kräver en bredare palett av ambassadörer ur en snävare målgrupp än nationalspråkskunniga.

	<ul style="list-style-type: none"> • En bredare verksamhet kräver mer resurser och eventuellt ytterligare kvalitetssäkringsarbete vad gäller förberedelse och material. • Riskerar överlappning med det arbete som sker via SUKOL/Kieli-asiantuntijat
Alternativ 4: Exporterar modellen till andra länder	
Fördelar	Risker/Utmaningar
<ul style="list-style-type: none"> • En möjlighet för en liten aktör att bidra med en unik exportprodukt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ligger utanför organisationens nuvarande fokusområde. • Skulle kräva insatser för att planera och sjösätta en liknande struktur utanför landets gränser. Dylika mänskliga resurser kan dagens organisation knappast undvara utan att kärnverksamheten blir lidande. • Skulle kräva goda samarbetsparter utomlands och helt nya finansierare.

Ser vi på vad finansierarna säger om framtida utvecklingsönskemål, verkar även de till stora delar stödja nuvarande verksamhet.

Hur kunde eller borde/inte borde Språkambassadörsverksamheten utvecklas i framtiden? Synpunkter från finansierare (N=11):

- Viktigt att fortsätta!
- Verksamheten fungerar mycket bra för tillfället, har inte utvecklingsönskemål.
- Fortsätt som nu. Bra koncept.
- Språkambassadörs verksamhet har vuxit ganska snabbt så jag hoppas att de i framtiden lyckas hålla uppe samma ambitionsnivå och bra kvalitet i sitt utbud av olika aktiviteter som hittills.
- Vår finansiering av verksamheten baserar sig på att den sprider det svenska språket, dvs om andra språk som t.ex. tyska eller franska blir den huvudsakliga inriktningen för ambassadörerna så har vi inte möjligheter/intresse att fortsätta finansieringen.
- Vår syn är att Språkambassadörerna också framöver borde fokusera på det som vi ser som deras huvudmålsättning, och som vi gärna stöder: att öka förståelsen för, och kunskapen om, det svenska i Finland.
- Säkert mycket fast vid Jan Siitonen som person, successionsplanering inom organisationen viktig.
- Tätare samarbete med Svenska nu och Pohjola-Norden. Önskar att verksamheten fortsätter i någon form, gärna med flera språk i repertoaren. Skolbesöken är uppskattade bland lärarna.
- De kunde marknadsföra sin verksamhet mera och bli synligare bland allmänheten. Till det behövs naturligtvis resurser.
- Påverkansarbete på bredare front, också med hjälp av influensers, och i samarbete med Svenska nu. Offentliga personer (ambassadörer) som talar för det svenska i Finland och till allmänheten, inte bara besök i skolorna.

Alla finansierare har ändå sina egna målsättningar och därför är viktigt för en organisation att staka ut sin egen väg och hålla fast vid den. I annat fall kan det vara lätt hänt att i jakten på ekonomisk trygghet justera fokus enligt finansierares önskemål. Den framgång som Språkambassadörerna uppnått i sin medelsinsamling tyder ändå på att den egna grundidén är stark nog att locka till sig finansierare till både grundverksamhet och projekt.

Språkambassadörerna själva ser helst en fortsatt blandad finansieringsbas, som innefattar både privata och offentliga bidragsgivare. Den här uppfattning delas av de finansiärer som fyllt i Magmas enkät: endast en anser att det endast borde vara det offentliga uppgift att bekosta dylik verksamhet, men ser också det osannolika i ett sådant scenario. De representanter som Magma talat med från Utbildningsstyrelsen samt Undervisnings- och kulturministeriet ser det inte som sannolikt att det offentliga kunde gå in med annat än möjligen projektfinansiering. Mest sannolik modell för framtiden är därför den som både Språkambassadörerna själva och de tillfrågade finansiärerna ser ut att föredra: en blandning av offentliga och privata finansiärer.

Under november 2024 har Språkambassadörerna för första gången även testat en öppen penninginsamling där enskilda kan donera pengar till verksamheten. Vilken möjlighet denna typ av finansieringskälla utgör för framtiden är ännu för tidigt att avgöra.

Inom ramen för nuvarande verksamhet och finansiering finns ändå mycket som kan utvecklas, bearbetas eller kvalitetssäkras. En hel del konkreta kommentarer har redan listats ovan av både lärare och ambassadörer. Magmas enkät till lärare bekräftar många av dessa (se ruta).

Att stärka huvudfokus innebär ändå inte att man behöver stampa på stället. En naturlig del av utvecklingen skulle till exempel vara att se över nuvarande ambassadörers utbildning och expertis, och bredda tillgången till ambassadörer med olika styrkor och kunnande, med olika bakgrund och berättelser. En viktig resurs vore fler ambassadörer med bakgrund inom yrkesutbildningen, som kunde erbjuda inte bara en högre igenkänningsfaktor för unga inom yrkesutbildning i dag, men också konkret expertis om vilken nytta man kan ha av språkkunskaper inom olika yrkessektorer.

Hur kunde Språkambassadörernas verksamhet utvecklas eller bli bättre? Lärarnas kommentarer i Magmas enkät (N=124)

Mer aktivitet/försöka engagera eleverna mera

- Jag tycker det är viktigt att få elever att vara aktivt med. Kahoot eller frågesport är också alltid trevligt.
- Tuntien sisältöä voisi ohjeistaa järjestön kautta, eli muistutella opiskelijoiden aktivoinnista.
- Språkambassadörerna kunde alltid ha med sig en aktiverande uppgift för eleverna.
- Tunti voisi sisältää enemmän opiskelijoita aktivoivia tehtäviä. Esim. välillä liikkumista, parille kertomista ja sen jälkeen vieraalle. Suoraan vieraalle itsestä kertominen jännittää monia.
- Etenkin näille 7. ja 8. luokan teinityypeille voisi olla jokin esityksen mukanaan lisätty toiminnallisempi muoto parempi kuin pitkä kerronta.
- Olisi hyvä että kielilähettiläät pyrkisivät enemmän vastavuoroisuuteen kuin oman kielipolun esittelyyn. Pieniä tehtäviä siis ryhmälle, vaikka pelillisesti Kahoot, mentimeter yms yms).
- Mera muntliga spel på olika nivåer.
- 75 minuttin tunnin pitäminen teineille ei aina ole niin helppoa aikuisille, joten on tärkeää, että esityksessä on napakka rakenne, selkeät diat, apusanastoa ja mielellään myös interaktiivisuutta. On myös ok, jos lähettiläs sanoo, että esitys kestää vain 45–60 minuuttia tunnista.

Rätt nivå på innehåll och språk

- Skilda koncept borde utvecklas för helt enspråkiga miljöer/helt tvåspråkiga miljöer. Innehållet blir för enkelt för elever som kan lite målspråk från förut.
- Alakouluikäisille suunniteltu toiminta pitäisi olla vielä konkreettisempaa.
- Jotkut kielilähettiläät puhuvat ja kirjoittavat kielellisesti hyvää ruotsia, mutta joidenkin kielilähettiläiden kielioppi ja sanaston hallinta voisivat olla parempia. ▶

Lättare tillgång till (specifika) ambassadörer

- Saatavuus voisi olla helpompaa. Tuntuu että viimeisen vuoden aikana on ollut vähän hankala saada (resurssipula?).
- Nettisivuilla voisi olla kunkin lähettilään lyhyt esittely ja tietoa heidän taustastaan ja siitä, mitä heidän esityksensä käsittelee. Näin opettaja voisi yhteydenotossaan toivoa paria-kolmea mielestään ryhmälle sopivinta/kiinnostavinta vierasta. Ymmärrettävää, jos nämä toiveet eivät aina aikataulujen vuoksi toteudu, mutta että olisi edes mahdollisuus vaikuttaa siihen, kuka vieraaksi tulee.
- Eri alojen osaajia ja heidän osaamistaan voisi korostaa esittelyissä, jotta voisi valita itselle sopivan kielilähettilään.
- Jos kielilähettiläitä tulee lisää meille, niin toivoisin, että heidän "stoorinsa" olisivat vähän erilaiset mitä jo meillä vierailleen.
- Kielilähettiläät voisivat kertoa eli elämänalueista ja eri teemoista.
- En representant från vårdbranschen skulle vara bra för att kunna motivera finskspråkiga sjukskötarstuderande.
- Pohjois-Suomessa voisi olla enemmän, olisi helpompi "napata" nopeasti oppitunneille.
- Valmiita aikoja sähköisessä kalenterissa, joita voi valita muutamia ehdolle.
- Lisää vaan mahdollisuuksia eri lähettiläiden vierailuihin.
- Mera ambassadörer som har gått yrkesskola.
- Mina studenter har bett om ett besök från Kungliga tekniska högskolan.
- Yksinkertaistamalla vierailun varaamista/sopimista ja että voisi halutessaan toivoa juuri tiettyä vierasta. Suunnittelukokouksen voisi hyvin jättää pois pakollisena osana. Sähköpostin vaihto riittäisi minusta ihan hyvin. Turha ylimääräinen kontrolli/varmistelu pois. Opettajat osaavat kyllä sopia vierailun yksityiskohdista ilman ylimääräistä säätöäkin.
- Det skulle vara roligt om man kunde beställa samma språkambassadör också nästa år. Om samarbetet hade lyckats speciellt bra skulle det vara trevligt att få träffas på nytt.
- Helpottaa kielilähettilään saamista, esim. suora yhteys lähettiläeseen yksityiskohtien sopimiseksi.
- En tiedä, onko mahdollista järjestää, mutta koulu / opettaja voisi ehkä saada toivoa tiettyä lähettilästä (esim. esittelytekstin perusteella).
- Tärkeää on ainakin se, että myös pieniin kuntiin saadaan vierailuja, eikä ne tai ylipäätään kaikki toiminta aina painotu isoihin kaupunkeihin.

Konkreta tips till elever

- Vinkkejä ruotsinkielisen Somen käyttöön!
- Ruotsin ohella Norjan roolia voi korostaa jatkossakin (matkakohteena, opiskelu- ja työpaikkamahdollisuutena)!
- Voisi vaikka soittaa jotain musiikkia, jonkun lempikappaleensa ja kysyä siitä? Mutta, nämä on vain tällaisia lisäehtouksia, oikein hyviä ovat esitykset olleet :) !

Bättre förberedelser med läraren

- Etukäteismateriaali esim pieni sanasto etukäteen auttaisi paljon.
- Kanske det vore bra att lite veta vad hen ska prata om, så man kunde presentera det för eleverna redan på förhand.
- Kanske kunde språkambassadören lära elever några ord ingående sin presentation. Det är även möjligt att kopiera något material till elever om det behövs.
- Voisimme tehdä etukäteistehtäviä, esimerkiksi valmistella kysymyksiä ruotsiksi, jotta kaikki opiskelijat pääsisivät/joutuisivat ääneen.
- Voisi huomioda täysin suomenkielisessä ympäristössä sen, että kaikki eivät ole aiheesta niin innostuneita. Tätä ei kannata ottaa henkilökohteisesti. Lähettilään tehtävä ei mielestäni ole "kasvattaa" kuulijoita vaan ennemminkin kertoa omista hyvistä kokemuksista.

10. FÖRHÅLLET TILL SVENSKA KULTURFONDENS ÄNDAMÅLSPARAGRAF

Eftersom Svenska kulturfonden utgör beställare och finansör av denna utredning, hör det till uppdragets natur att se på Språkambassadörernas utveckling i förhållande till Svenska kulturfondens ändamål.

Enligt Svenska kulturfondens stadgar lyder ändamålet för verksamheten så här:

Stiftelsens ändamål är att främja och stödja utbildning, kultur, konst, vetenskap och forskning samt samhällsservice som gynnar det svenska i Finland.

Det är inte svårt att se hur Språkambassadörernas grundverksamhet – att motivera finskspråkiga att lära sig svenska genom ambassadörsbesök i skolor – faller inom ramen för Svenska kulturfondens ändamål. Besöken kan anses främja eller stödja både utbildning och samhällsservice som gynnar det svenska i Finland. Likaså kan finskspråkiga besök i svenska skolor uppfattas att gynna det svenska: utan tillräckligt goda kunskaper i finska riskerar svenskspråkiga i Finland att åsidosättas från mycket av det som sker i landet. För att delta som fullgoda samhällsmedlemmar och ha samma konkurrensförhållanden som andra är det viktigt med goda kunskaper i finska. Undervisningen i finska är också en naturlig del av undervisningen för svenskspråkiga barn i Finland, och faller sålunda under ändamålet att främja och stödja utbildning som gynnar det svenska.

Även andra språk än finska kan anses falla inom ramen för Svenska kulturfondens ändamål, ifall det gäller svenskspråkiga elever eller studerande och deras språkinläring. Då det gäller främmande språk i finskspråkiga skolor börjar de falla utanför ändamålsparagrafen så som den nu ser ut.

11. SAMMANFATTANDE SLUTSATSER

Sammantaget leder analysen av Språkambassadörernas verksamhet till följande slutsatser:

Verksamheten är uppskattad och det finns ett behov för den. Det som hörs och sägs om verksamheten är på det stora hela positivt. Språkinläring behöver uppmuntras och att göra det via personer som själva gått samma väg är ett bra sätt att göra det på. Responserna från lärarna har också varit övervägande positiv. För finsklärare i svenskspråkiga skolor utgör Språkambassadörerna dessutom en unik möjlighet, eftersom det inte finns något som Svenska nu på finska. Samtidigt är det viktigt att inte överskatta genomslaget som ett enskilt besök kan ha. Genom förberedande och uppföljande insatser, och i samverkan med annan verksamhet, kan genomslaget stärkas.

Organisationen har lyckats bra med nätverkande och med att etablera sig bland finansiärer. Språkambassadörerna har på en relativt kort tid lyckats hitta ett stort antal finansiärer som ställt sig bakom verksamheten. Dessa finansiärer verkar nöjda med både verksamheten och samarbetet, och ger goda vitsord för hur kommunikationen upprätthållits.

Utvecklingen har gått fort, vilket delvis verkar ha skett på bekostnad av kvaliteten. Då verksamheten startade som ett projekt 2018 tog det bara några månader innan besöksverksamheten kom i gång och sedan dess har verksamheten vuxit stadigt. Slagsidan av en sådan snabb utveckling kan lätt bli att kvaliteten lider. För Språkambassadörernas del har utvecklingen av bland annat urval, skolning och förberedelse av ambassadörer, uppföljningen av besök och utvecklingen av material utvecklats samtidigt med verksamheten.

En kontinuerlig utveckling är naturlig, och ambassadörerna har gjort ett gott jobb eftersom responsen varit så positiv. Samtidigt är det viktigt att ge akt på den pedagogiska och innehållsmässiga kvaliteten och ge ambassadörerna så bra verktyg som möjligt för sitt arbete.

Det finns ett behov för en tydlig strategi framöver. Enligt organisationens stadga ska föreningen stödja nationalspråkens ställning, och det är nationalspråken – först svenska och sedan finska – som utgjort huvudsaken i Språkamambassadörernas verksamhet. Det finns mycket kvar att göra inom det fältet, samtidigt som också andra projekt tillkommit. Dessutom finns det intresse inom organisationen att utföra besök på flera språk och besök på tyska har redan inletts. För att inte riskera att verksamheten börjar spreta, eller att brandet grumlas, kan det vara bra med en ny tydlig strategi som stakar ut kursen för framtiden. Tydlighet underlättar också samarbetet utåt, både med finansiärer och med liknande aktörer på fältet.

12. FÖRSLAG FÖR VIDARE UTVECKLING

- **Skapa en strategi för utvecklingen för de kommande åren.** Tydlighet gällande huvudfokus och eventuella sidoprojekt hjälper att styra målsättningar och finansieringsmål. För diskussioner med andra aktörer inför strategiarbetet, och förtydliga samarbetsmöjligheter/beröringspunkter med andra aktörer som del av strategin.
- **Kartlägg:**
 - Hur många skolor som besökts på finska/svenska, inom vilka områden?
 - Hur många skolor har fått hur många besök, var finns de vita fläckarna?
 - Vilken typ av ambassadörer finns idag, och ambassadörer med vilken bakgrund behövs i framtiden?
- **Utvidga verksamheten i sådana riktningar som hittills varit mindre beaktade,** så som andra stadiets yrkesutbildning, mindre besökta regioner och ambassadörer med olika kunskapsbakgrund. Prioritera även finskspråkiga besök i svenska skolor/områden.
- **Satsa på kvalitetssäkringen.** Här ingår alla de steg som utgör ett lyckat ambassadörsbesök, så som att:
 - Fortsätta arbetet med utbildning av ambassadörer. Utnyttja pedagogisk expertis för att stödja uppträdandet och möjligheterna att engagera publiken, liksom hur hantera ointresserade eller negativa åhörare.
 - Satsa på fortbildning för ambassadörer, där bl.a. följande kunde ingå:
 - Genomgång av feedback och lyckade strategier
 - Workshops kring olika teman så som kommunikation, lyckade material

- Olika målgruppers olika behov och kunskapsnivå
- Erfarenhetsutbyte mellan ambassadörer
- Förtydliga på vilket sätt besöket passar in i läroplanen på olika stadier, och vilken typ av uppgifter eller teman som kan utnyttjas på vilka stadier/inom vilka utbildningar.
- Förtydliga kommunikationen till lärare.
 - Viktigt att gruppstorleken anpassas till åldern (ju yngre deltagare desto mindre grupp; t.ex. i grundskolans högre klasser kunde gruppstorleken vara max 25 elever)
 - Viktigt att läraren förbereder elever/studerande på besöket tillsammans med ambassadören
 - Som del av förberedelsen kan det gärna klargöras vilka förväntningar båda parter har, t.ex. gällande störande beteende i klassen
- Förtydliga genomgången av den goda statistik som samlas in och dela feedbacken med ambassadörerna
- Vidareutveckla stödmaterialet:
 - Färdigt botten som ambassadör kunde skicka med då de närmar sig en skola
 - Videosnutt om hur vara en bra ambassadör
 - Skapa en materialbank som ambassadörer kan bidra till och använda (med t.ex. videoklipp, musik, film, idrott osv på svenska i Finland), olika former av lekar och spel att använda i klassen
- Med risk för att slå upp öppna dörrar repeteras här de punkter som är bra att pricka av inför ett besök:
 - Har ambassadören fått information om målgruppens språknivå, förhandskunskaper och intressen?
 - Har ett förberedande möte hållits med den mottagande läraren, som är på det klara med besökets målsättning?
 - Är besöket anpassat enligt gruppens förkunskaper och ålder? (Yngre behöver mer aktiviteter, högstadieelever/ gymnasieettor/yrkesstuderande

främst motiveras/får praktiska exempel på var och hur språket kan komma till nytta, äldre elever info om vidare studier, i sammanhang där många har invandrarbakgrund ev basinfo om svenskan i Finland)

- Har eleverna delgivits förhandsfrågor och/eller ordlistor att bearbeta på förhand?
 - Ingår en översättning av de viktigaste nyckelorden/fraserna i PowerPointen (med korrekt språk)? Allting behöver inte översättas!
 - Ingår det i upplägget en eller flera aktiviteter som engagerar elever (pardiskussioner, smågruppsarbete, kahoot, menti..) och/eller kulturellt inslag (musik, filmsnutt el dyl på andra inhemska)?
 - Ingår det i upplägget flera konkreta exempel som är anpassade till målgruppen? (Gällande t.ex. i vilka situationer, på vilket sätt språket kan komma till nytta)
 - Är ambassadören beredd på att vara engagerad och positiv?
- **Presentera ambassadörerna på Språkambassadörernas webbplats:** vilka de är, varifrån de kommer, vilken erfarenhet de har, hur deras språkresa i korthet sett ut och gärna hur de själva bedömer sina språkkunskaper. Gör det gärna möjligt att söka geografiskt, vilka ambassadörer som finns tillgängliga inom vilka regioner.
 - **Skapa ett automatiserat bokningssystem,** där tillgängliga besök/ambassadörer finns listade.

BILAGA 1: Om materialet

Materialet som använts i analysen kommer dels från data insamlat av organisationen Språkambassadörerna rf själva, dels material som utvärderaren samlat in.

Material insamlat av Kielilähettiläät ry/ Språkambassadörerna rf:

- Lista på 2 368 utförda besök mellan 10.12.2018–26.6.2024
- Statistiskt material insamlat bland 9201 elever/studerande, 344 lärare och 391 ambassadörer efter utförda besök, enligt följande:

Ifyllda av:	År:	Antal:	Sammanlagt: (N)
Elever/studerande (finska skolor)	2019–2020	2787	
	2021	664	
	2022	1990	
	2023	2384	7825
Elever/studerande (svenska skolor)	2020	246	
	2021	159	
	2022	331	
	2023	639	1376

Lärare	2019	104	
	2020	67	
	2021	25	
	2022	73	
	2023	75	344
Ambassadörer	2019	88	
	2020	88	
	2021	42	
	2022	92	
	2023	81	391
SUMMA			9 936

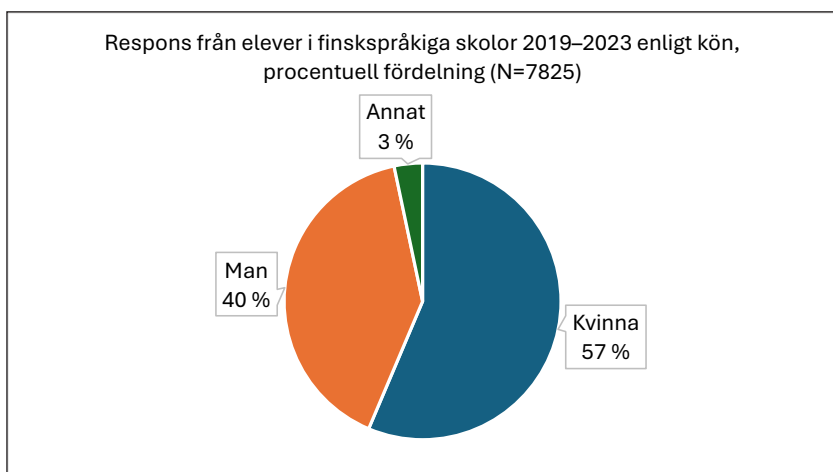
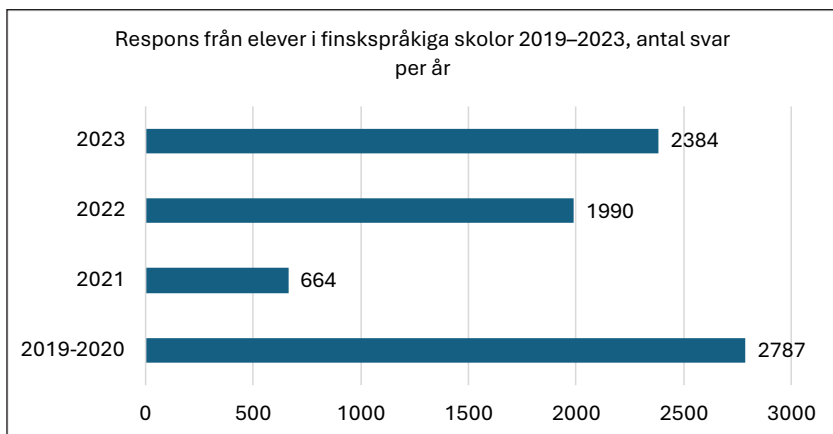
Material insamlat av utredaren under 2024:

Vad	Antal svar
Enkät till lärare med erfarenhet av språkambassadörer	124
Enkät till lärare utan erfarenhet av språkambassadörer	30
Enkät till språkambassadörer	39
Enkät till finansiärer	10
Intervjuer med finansiärer, intressenter, lärare och Språkambassadörerna rf	15

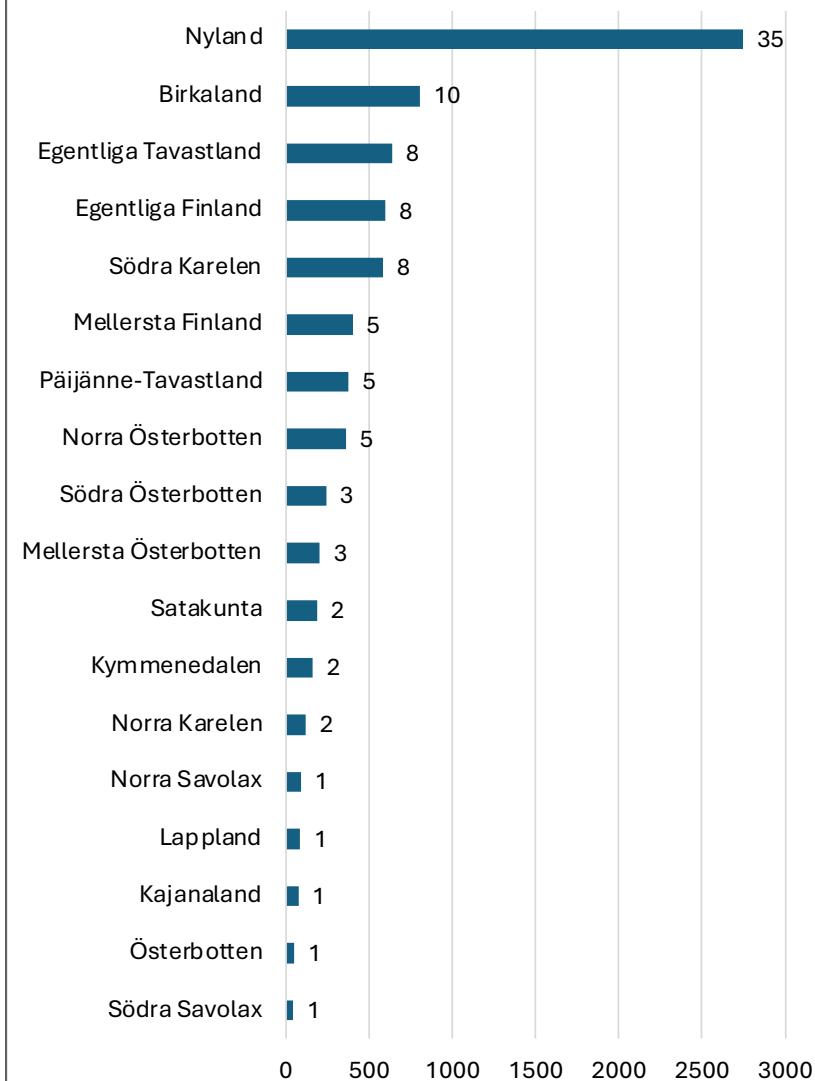
BILAGA 2: Översikt över elevstatistiken

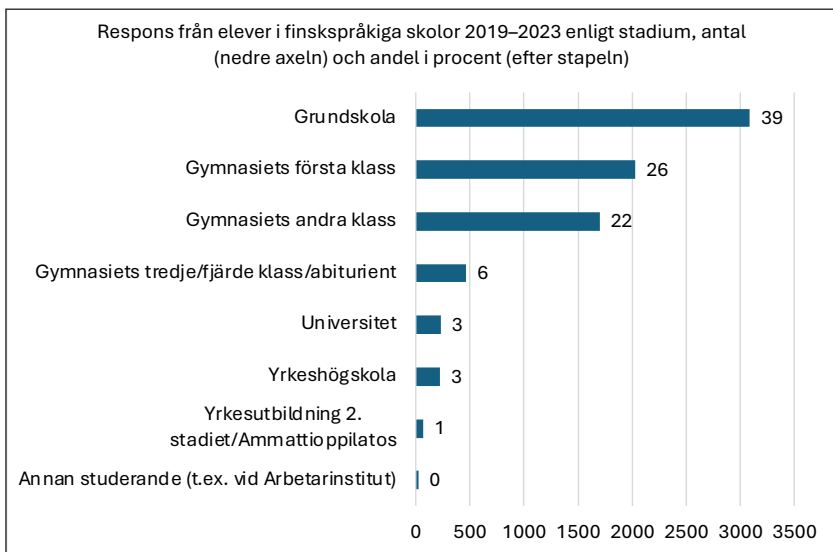
Statistisk översikt över responsen från finskspråkiga skolor och enheter (N=7825)

OBSERVERA: Trots att bilderna nedan talar om ”skolor” ingår här respons från alla stadiers utbildningar, inklusive högskolor

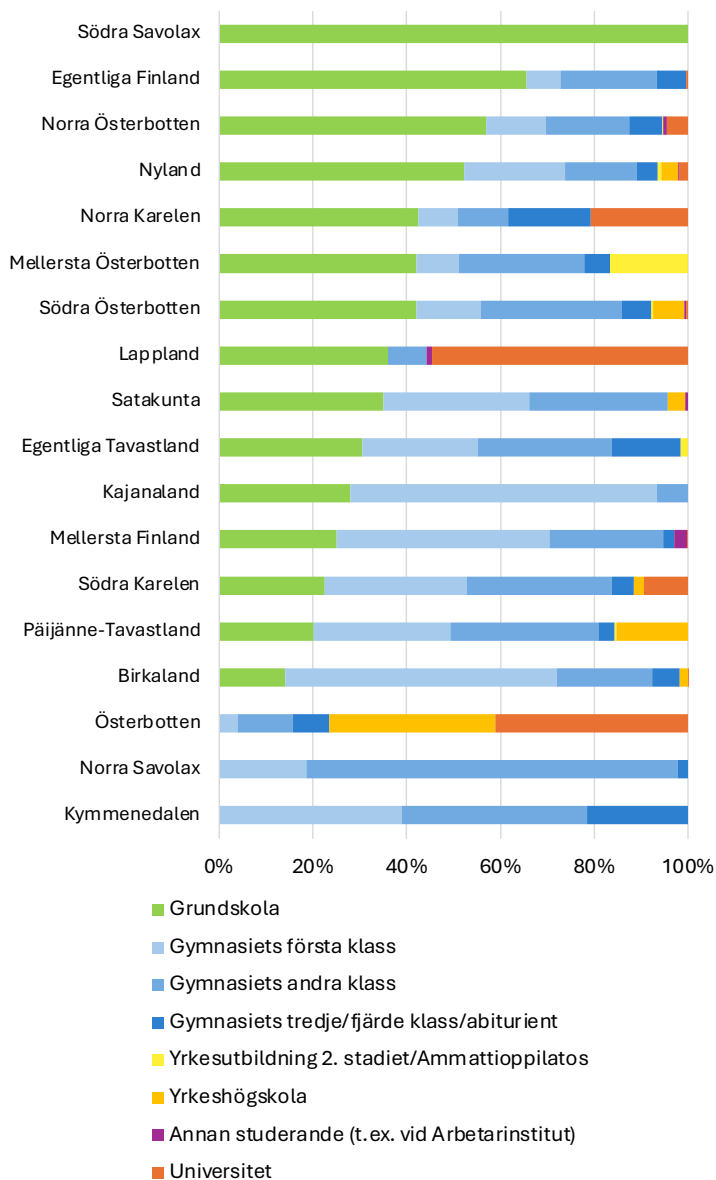
Respons från elever i finskspråkiga skolor 2019–2023 enligt landskap, antal (nedre axeln) och andel i procent (efter stapeln)

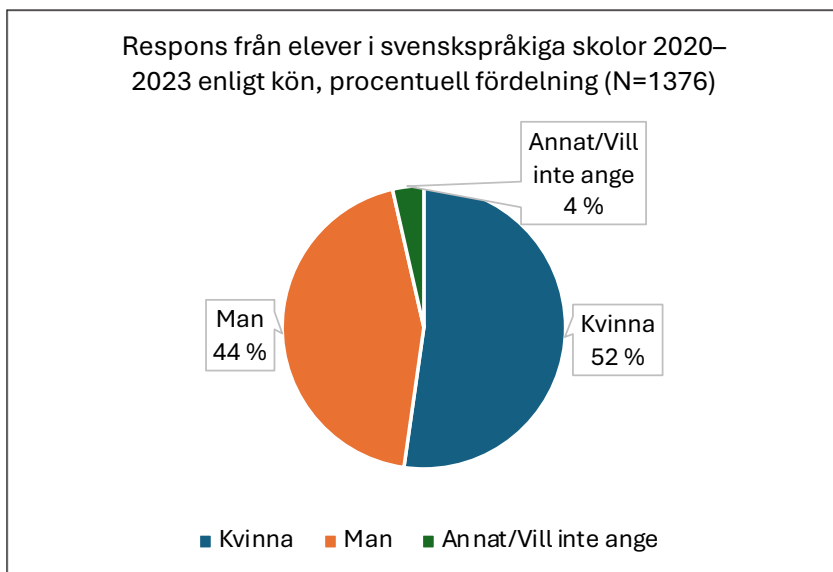
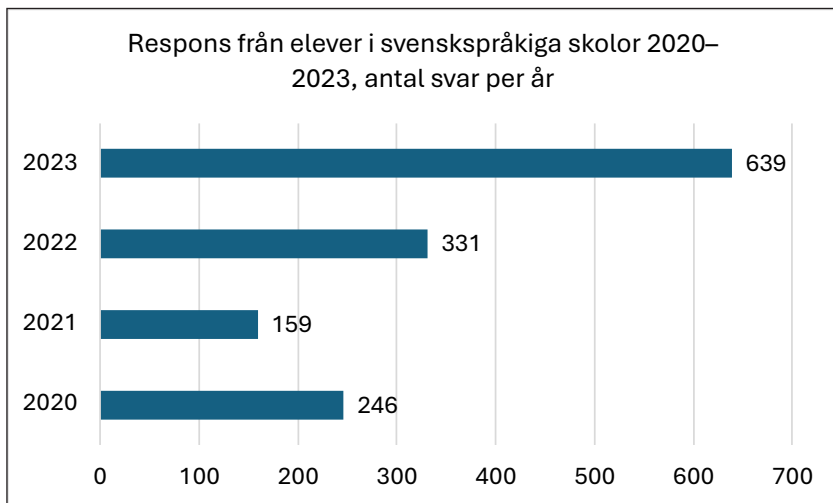
Notera att det i finskspråkiga materialet fanns 23 personer som faller inom gruppen ”Annan studerande”. De utgör 0,3 procent av helheten och därför syns det som noll ovan.

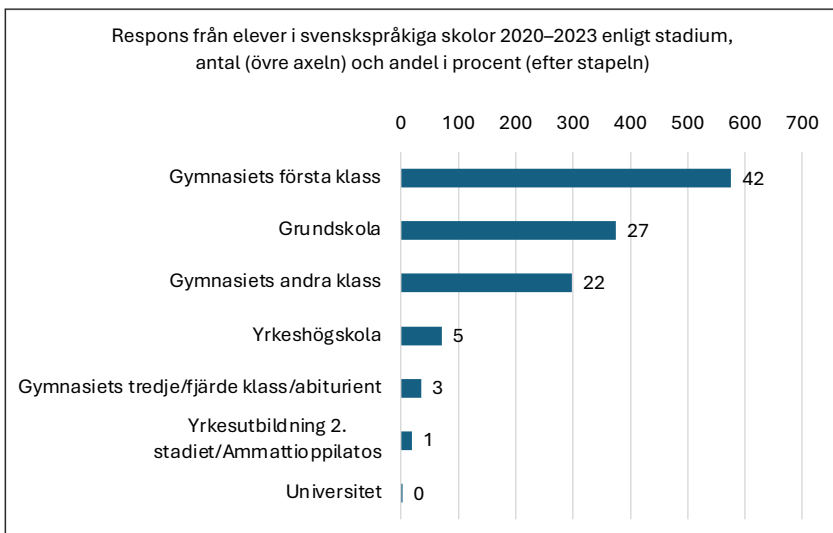
Svaren från finskspråkiga skolor fördelade enligt landskap och skolstadium/institution (N=7770)

Statistisk översikt över responsen från svenskspråkiga skolor och enheter (N=1376)

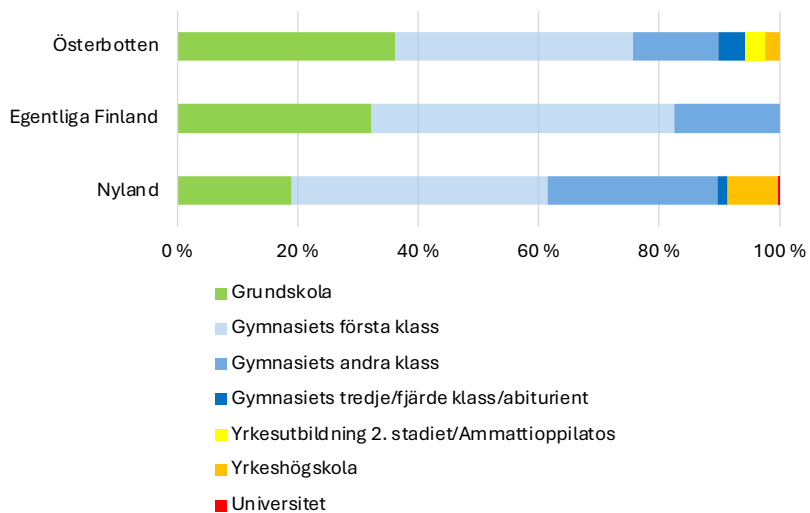
OBSERVERA: Trots att bilderna nedan talar om ”skolor” ingår här respons från alla stadiers utbildningar, inklusive högskolor

Notera att det i materialet från de svenskspråkiga enheterna endast fanns två svar från universitet, därför visar procenten noll i bilden ovan.

Svaren från svenskspråkiga skolor fördelade enligt landskap och skolstadium/institution (N=1376)

BILAGA 3: Budgetutveckling och lista på finansiärer 2018–2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	SUMMA
Svenska kulturfonden (250000/4 + 180000/3)	62 500	62 500	62 500	62 500	60 000	60 000	60 000	430000
Svenska kulturfonden		50 000		50 000				100000
Understödsstiftelse Arbetets vänner huvudföreningen		1 000		3 000				4000
Suomen kulttuurirahasto			25 000	20 000	4 000		5 000	54000
Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne sr				7 500		20 000	25 000	52500
Stiftelsen Tre Smeder					30 000	25 000	25 000	80000
Svenska folkskolans vänner				25 000	10 000	10 000	10 000	55000
Svenska Kulturfonden i Björneborg					3 000	3 000	12 000	18000
Svenska litteratursällskapet					30 000	33 000	65 000	128000
Sveriges utrikesdepartement				40 000	72 500	43 000	78 179	233679
William Thuringss stiftelse				2 000	2 000			4000
Aktiastiftelsen i Esbo-Grankulla						6 000		6000
Helsingfors Svenska Bostadsstiftelse						2 000		2000
Konstsamfundet						50 000	40 000	90000
Stiftelsen Kungl. Patriotiska Sällskapet						4 563	2 120	6683
Svensk-Österbottniska Samfundet r.f.						8 000	7 000	15000
Aktiastiftelsen i Vanda (Helsingestiftelsen)							3 000	3000
Finlands Adelsförbund rf							8 000	8000
Utbildningsstyrelsen						21 934	21 934	43867
Otto A. Malms donationsfond						2 500		2500
Pohjola-Norden rf						10 000		10000
Federal Foreign Office Funds, för tyska besök							3 000	3000
SUMMA	62500	113500	87500	210000	211500	298997	365233	1349229

magma